

Tractatvs De// Beneficiis// Amplissimvs,// Et Doctissimvs

Garcia, Nicolaus

Coloniae Allobrogvm, 1618

§. 12. De alternatiua, circa quam multa dubia examinantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98538](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98538)

ea derogari privilegiis, & indultis, siue sint concessa ad instantiam cuiuscunque supplicantis, siue motu proprio, vel alio quocunque modo, Gonzalez gloss. 39. & circa illa verba, aduersus reservationem huiusmodi minime suffragari, de quibus Gonzalez gloss. 40. videnda sunt dicta supra num. 678.

§. 12.

De alternatiua circa quam multa dubia examinantur.

S V M M A R I A.

Alternatiua solum cōceditur Episcopis, seu Archiepiscopis, & Patriarchis residentibus, ut inuenitur ad residendum, &c. n. 681. Et sic non habet locum in inferioribus collatoribus, num. 683. nec in Capitulo habente per se collationem, num. 684. nec etiam in Capitulo sede vacante, num. 685. ubi ponitur resolutio Rota.

De residentia Episcoporum ad alternatiuam requisita remissive, n. 686.

An Episcopus, qui habet alternatiuam acceptatā, & est absens a diocesi, possit conferre Beneficia vacantia in mense Mar. vel Sept. a num. 687. resolutur posse cum Rota, cuius decisio ponitur contra Mando, & Gonzalez, id tamen non procedere, quando Episcopus, qui gaudens est mense alternatiue, aut parte eius, esset absens mense sequenti Mar. seu Sept. aut quando acceptaretur Roma alternatiua mense Martij, seu Sept. aut in fine Febr. seu Aug. &c.

Episcopus absens a sua diocesi ultra tres menses absque causa legitima, & approbata, licet fructus suos non faciat, & promissio inter fructus computetur, potest conferre Beneficia, quia non est proprie, & vere fructus, &c. Et ubi fit mentio de fructibus, ad alicuius sustentationem, non venit presentatio, seu collatio, numer. 690. & seq.

An menses alternatiua debeant esse integri, ut Episcopus ea frui possit, a n. 692. resolutur, non requiri esse integros, &c. licet Rota contradicat, cuius decisio, & resolutio ponitur, que tamen decisio est vera in suo casu quando Episcopus gaudens est alternatiua mense Augusti, & recessit mense sequenti, &c.

An Episcopus qui de ordinario, & ut plurimum, non residet in suo Episcopatu, sed ad tempus cum animo recedens, gaudeat alternatiua in Beneficiis tunc vacantibus, cum residet, a numero 699. resolutur affirmatiue contra Rotam, cuius decisiones adducuntur.

An Episcopus existens in loco exemplo sua Diocesis dicatur in sua Diocesi residere, ita, ut gaudeat alternatiua, a n. 703. resolutur negatiue, nisi ibi esset causa sui officij contra Gonzalez.

An Episcopus, qui acceptauit alternatiuā, possit ea gaudere in Beneficiis ad eius provisionem spectantibus existentibus in alia Diocesi, a n. 705. resolutur affirmatiue cum Rota, cuius decisiones ponuntur.

De verbis ad liberam duntaxat, &c. remissive. Et an in Ecclesiis, in quibus collatio est communis Episcopi, & Capituli, facta inter eos concordia de prouidendo alternis vicibus, possit Episcopus in suo turno gaudere alternatiua, a n. 707. resolutur affirmatiue cum Rota, cuius decisio ponitur, & idem esse quando diuisio facta est per choros, vel annos, licet secus si per menses, be-

domadas seu dies. Et procedere, etiam si sola electio, nominatio, seu presentatio persona sit diuisa, & collatio remaneat communis, & idem esse in iure patronatus, seu presentandi communi Episcopi, & aliorum, &c. Et an tunc sit diuisum ius conferendi, an solum exercitium.

In terminis alternatiue antiquae, in qua loquitur decisio Putei 88. lib. 3. alternatiua concessa Episcopo prodest Capitulo, ubi menses Ordinarij inter Episcopum, & Capitulum sunt diuisi ex concordia, etiam facta ante concessam alternatiuam, numero 718. & sequente.

An predicta resolutio procedat, etiam si concordia non sit auctoritate Apostolica confirmata, a n. 721. resolutur pro tempore Episcopi eam facientis concordiam valere, etiam si non sit confirmata, & sic in ea procedere pro tunc dictam resolutionem, non tamen transire ad successores, nisi sit ab illis approbata, seu obseruata, & intrare etiam alternatiuam quando concordia fuit confirmata cum clausula, saluis reservationibus, &c. contra Gonzalez.

Doctrina Ostiensis, & aliorum, quod Episcopus de bonis, seu iuribus sua mensa Episcopalis potest donare, & allicare Capitulo sine solemnitate est dubia, & contrarium videtur verius, n. 722. & 723.

De materia turnorum in collationibus Beneficiorum remissive, n. 728.

An in Canonatu, & Prabenda Penitentiaria, in qua electio persona est solius Episcopi, possit Episcopus gaudere alternatiua non obstante quod collatio Prabende sit communis Episcopi, & Capituli, vel solius Capituli, a numero 729. resolutur affirmatiue, & tunc per accedens, & in consequentiam Capitulum frui alternatiua in collatione Prabende annexa. Et consequenter vacante Penitentiaria in mense Sept. seu Mar. habente Episcopo alternatiuam electionem, & collationem spectare ad Papam, & ponuntur decisiones Rota.

Si Episcopus habet ius presentandi ad aliquod Beneficium, cuius institutio ad alium spectat, intrabit in eo alternatiua, num. 734.

An facultas data Episcopis per alternatiuam intelligatur ita, ut prorsus sit sublata reservatio, &c. remissive n. 736.

An per indultum obtentum ad conferendum in omnibus mensibus videatur renuntiare alternatiue acceptate? n. 737. resolutur, quod non.

An eo ipso, quod Episcopus se intromittit in provisione Beneficiorum reservatorum, &c. usus, & beneficio alternatiue statim priuatus existat, & provisiones illius preterea deinceps faciende sint nullae? a n. 738. resolutur affirmatiue, & ponuntur Rota decisiones, nec est necessaria alia declaratio, & acceptatio Papae contra Rotam, non obstante exemplo de caducitate, de quo a num. 743. nec etiam requiritur declaratio iudicis num. 748.

Quamuis Episcopus violans alternatiuam in sui odium statim amittat eam omnino, tamen ad gaudendum omnibus quatuor mensibus ordinariis, etiam qui iuxta alternatiuam sunt Papae, oportet certiores facere Papam, seu Datarium de amissione, vel illi coram eis renuntiare, nisi Papa amissionem acceptasset expresse, & disposuisset, &c. n. 749. qua certioratio de violatione, non sufficeret, nisi fieret etiam de fraude quando Episcopus eam violaret ex proposito, & data opera ad eximendum se ab illa n. 750.

Episcopus, qui amittit alternatiuam per contrauentionem, se eam iterum habere velit, debet recurrere ad Papam.

Et 2.

pam id variando, & petendo eam, &c. numero 751.

An Episcopus, qui se intromisit in prouisione Beneficiorum reseruatorum propter ignorantiam reservationis amittat alternatiuam n. 752. resoluitur, quod si ignorantia provenit ex errore facti probabili, aut, quia reservatio esset secreta, & particularis, non amittat, sed si provenit ex ignorantia iuris, saltem in foro exteriori, nisi sit ius dubium, quamvis ignorantia iuris, nisi sit dubium, non excuset à devolutione etiam in foro conscientie.

Episcopus, qui à principio habuit iustam causam ignorantie, vel excusationis, si postquam certificatus est de reservatione immitit in possessionem ab eo prouisum, amittit alternatiuam, secus, quando immissum non curauit à possessione remouere contra Gonzalez. nu. 756. & seq. & num. 758. respondetur c. si Beneficia. de Præbend. in 6. & n. 759. simili de impetratione absentis nomine facta, non narratis eius obentis, quod ab initio non valet, &c.

An Episcopus, qui se intromisit in prouisione litigiosi amittat alternatiuam numer. 760. resoluitur, quod nō, ea tamen amittit intromittens se scienter in prouisione Beneficiorum non reseruatorum, que sunt per Papam prouisa iure prauentionis, siue valide, siue inualide num. 761.

De acceptatione alternatiua, & modo illius remissionis n. 762.

An Episcopus acceptata alternatiua Roma ante habitam notitiam acceptationis possit, valide providere in suis quatuor mensibus, an vero statim illi cessent, & effectualiter incipiat gaudere alternatiua à n. 762. resoluitur illos cessare contra Rotam, & effectualiter ei competere alternatiuam.

Mouetur difficultas, quod Episcopus non habens notitiam acceptationis alternatiua nullatenus ea vti potest, cum non sit certus de sua potestate, sicut dicitur in indice num. 765.

Secunda difficultas quod privilegium non operatur antequam innotescat privilegiato numer. 766. & aliqui curiales volunt Episcopum non posse vti alternatiua ante notitiam acceptationis, & receptam fidem num. 767.

Ad primam difficultatem respondetur Ordinarium habentem alternatiuam providere ex vi sue potestatis ordinaria, nam alternatiua solum remouet obstaculum reservationis, & licet ignoret eius acceptationem, certum esse de fundamento sue prouisionis num. 768. & ad secundam, gratiam alternatiua, non esse privilegium, sed remotionem obstaculi numero 769. & esto esset privilegium, non requireretur dicta. notitia ex quo per procuratorem acceptatur, &c. numero 770.

Esto Episcopus non posset valide providere ante notitiam acceptationis virtute alternatiua, tamen ea habita posset providere Beneficia, que vacassent in mense alternato post acceptatam Roma alternatiuam, quod sufficeret, ut statim cessarent quatuor menses, n. 771.

Similiter collatio Beneficii vacantis in mense alias Apostolico, Sede Apostolica vacante, facta ab Episcopo vacatione dicta. Sedis ignorante valet, &c. numero 772. ad quod conducit resolutio. Rota relata numero 773.

An Episcopus, qui Roman misit literas acceptationis alternatiua, & nescit, an sint Romæ receptæ, & recognita, vel non possit, in dubio licite providere de Beneficio tunc vacante in mense alternatiua, à n. 774. resoluitur non posse licite simpliciter, & absolute providere,

posse tamen sub conditione, & similiter non posse tunc licite providere de vacantibus in mense Martij, seu Sept. nisi sub conditione, & prouisum sit in dubio non debere capere possessionem Beneficii, donec certum habeatur, &c.

Si Episcopus, qui probabiliter dubitat, an alternatiua sit iam acceptata, simpliciter prouidet de Beneficiis vacantibus in mense Martij, seu Sept. amittit alternatiuam, si iam acceptata erat. At conferens virtute alternatiua, de cuius acceptatione non constat, eam non amittit, licet non sit facta, n. 780.

De clausula sublata, & decreto irritante, an liget Papam. Et Legatum, seu Nuntium, &c. remissive, num. 781.

Accedimus iam ad alternatiuam, † quæ incipit ¹⁸⁴ à versiculo, in super sanctitas sua, & solum conceditur Episcopis, seu Archiepiscopis, & patriarchis residentibus, ut inuitentur ad residendum, ut patet ex illis verbis, in super sanctitas sua ad gratificandum Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis inuenta ipsis quandam apud Ecclesiam, &c. est enim eorum residentia grata Papæ. Et sicut illi, si non resident, plebuntur pœnis, de quibus in Conc. Triden. sess. 6. capitulo 1. & sess. 23. ap. 1. de reform. & in constitutione 17. & 115. Pij IV. sic etiam, si resident, pluribus potiuntur privilegiis per dicta. constitutionem 17. Pij IV. concessis, de quibus Gonzalez gloss. 41. a numer. 4. vbi ex num. 11. aliqua dicit de Patriarchis.

Vnde, cum alternatiua solum † concedatur Episcopis, Archiepiscopis, & patriarchis, non habet locum in inferioribus collatoribus. Flores de M na quest. 4. num. 50. Rota in Beneuentana Beneficiorum supra adducta, num. 418. & post hæc Gonzalez gloss. 42. numer. 1. & 2. quamvis de hoc olim dubitatum fuisset in vna Barchinonen. infirmaria 18. Martij 1558. coram D. Iunio. In qua Domini dixerunt consulendum esse Papam super intentione suæ regulæ, qui respondit, ut in ea decisione dicitur, mentem suam esse, ut regula pertineat tantum ad maiores collatores, non autem ad inferiores, cum ipsi perpetuo resideant Et quamvis Zerola in praxi Episcopali 1. part. verb. alternatiua. videtur dicere eam habere locum etiam in inferioribus collatoribus, tamē reuera, quod vult dicere est, quod reservatio octo mensium habet locum etiam in inferioribus collatoribus, ut dicit verb. Beneficia. §. 2. fall. 7. vbi ait, quod alternatiua currit inferioribus collatoribus per argumentum à maiori ad minus, & solum, quoad quatuor menses, iste enim author loquitur barbare, ut solet.

Vnde etiam non habet locum † alternatiua Capitulo habente per se collationem, ut fuit dictum in Salamantina alternatiua infra adducta, num. 708. & in Salamantina dimidiæ Portionis infra adducta. 11. par. cap. ultimo num. 242. & in Regien. Canonatus supra relata, numero 415. Gonzalez dict. glossa 42. numero secundo. circa quod vide dicta supra numero 473.

Nec etiam habet locum in Capitulo † sede Episcopali vacante, ut in vna Segobien. Canonatus 24. Nou. 1588. coram Illustrissimo Cardin. Plato, in qua dixerunt Domini satis constare de lre valida ad hoc ut intret gratia si neuri D. Ioannis Turmedi ex quo causa fuit commissa in Rota, & eius vigore citatio legitime executi iuxta notata in Clem. 2. ut lite pendente, & licet

licet semel signatur a uocauerit causam a Rota ad par-
tem, tamen etiam iterum illam commisit in Rota; quod si
pretendat pars fieri non potuisse, debet ipsam signaturam
adire, & reformari facere commissionem, tamen si com-
missio est iusta, cum agatur de Beneficio reservato, siue
capiatur reservatio per obitum in mense Februarii, qui
est reservatus cum alternatiua, non habeat locum sede
Episcopali vacanti, siue capiatur vacatio propter decre-
tum vacationis per assecutionem, ut per Simonetam de
reservatio, questione 16.

66 Et circa residentiam in Episcoporum, ad alterna-
tiam requisitam, de qua in illis verbis, ipsi quamdiu
apud Ecclesiam, aut diocesis suas vere, ac personaliter
rederint duntaxat. videnda sunt supradicta ex num.
400. & 501.

67 Sed circa ista verba restant aliqua dubia exami-
nanda Et primo dubitatur an Episcopus, qui habet
alternatiam acceptatam, & est absens a Diocesi,
possit conferre Beneficia vacantia in mense Martij,
vel Septembris, qui iuxta alternatiam est Papae? In
quo Mandosius conf. 18. n. 8. & 9. tenet alternatiam
acceptatam praedictam Episcopo absenti a suo Epi-
scopatu, quoad mensem Martij, seu Sept. qui iuxta
alternatiam est Papae, in arbitrio enim Episcopi
habere quatuor menses, vel sex acceptando alterna-
tiam, quo casu non est amplius querendum, an con-
tra ipsum alternatiua allegari possit, cum ipse eam
elegerit, unde succedit regula, quod semel placuit,
&c. Et variatio reprobat, praesertim in praedictum
alterius, si de electione, ff. de Legato 1. l. huius-
modi, §. Stichum, & ibi gloss. de Leg. 2. l. nemo potest mi-
nare, ff. de reg. iuris, &c. maxime, si non allegatur im-
pedimentum, ob quod excusari potuisset, ut ait num.
11. sequitur nouissime Gonzalez gloss. 43. a. 1. 16. &
134. & allegat decisionem Faentinam Canoniciatus.
16. Decemb. 1585. infra adductam, n. 693. & Mayori-
cen. Canoniciatus 15. Nou. 1593. infra adductam, numero
732.

68 Contrarium tamen tenuit Rota in vna Sulmo-
nen Canoniciatus coram D. Cantuicio 4. Mart. 1. 83.
ut in sequenti decisione. Vacant in Ecclesia Sulmo-
nen. de mense Sept. 1581. Canoniciatus, de quo Ordina-
rius prouidit Vincentio de Bernardis, postmodum de eo-
dem Canoniciatu, uti de reservato ex regula mensium
reservatoria, fuit autoritate Apostolica promissu Rai-
naldus de Rinaldis. Dubitauit 4. Martij 1583. an con-
suetudine de reservatione stante, quod Episcopus Sulmonen.
acceptauerit alternatiam, resederit personaliter apud
Ecclesiam, vel Diocesim de mensibus Ian. Febr. Mart.
& Aprilis 1581. & in principio mensis Maij se absen-
tauit ab Ecclesia, vel diocesi, durauitque absentia per
totum mensem Sept. & ultra, & sic Canoniciatus vacauit
de mense Sept. durante absentia Episcopi, Domini
sine difficultate tenuerunt non consistere de reservatione,
quia licet secundum alternatiam mensis Sept. sit reser-
uatus, tamen ex quo Episcopus tunc temporis non reso-
dit, cessauit alternatiua, quia non solum acceptionem,
sed etiam residentiam requirit, & ideo inquit regula 8.
mensium secundum quam mensis Sept. est Ordinarius, non
obstat, quod reservatio 8. mensium inchoauit de mense
Maij, de quo cessauit residentia Episcopi, & per conse-
quens alternatiua, qua cessante intrat regula 8. men-
sium, quia licet de mense Maij inchoauerit reservatio
8. mensium, non tamen mutantur menses in regula ex-
pressi, qui sunt certi, & inuariabiles, prout verba regula
sunt clarissima. Non obstat, quod ratio regule prouiden-
di, scilicet pauperibus clericis, & aliis benemeritis per-
sonis, militat etiam in aliis mensibus, quia regula est

restricta ad 8. menses certos in ea specificatos, non obstat
quod in simili scribit Abb. conf. 93. lib. 1. de electione
medici faciendi in mense Ian. ex forma statuti, quod pro-
pter rationem in eo expressam conseruandi scilicet, sanita-
tem, & prouidendi aegrotis, potest eligi medicus in mense
Maij, quia hoc dictum Abbatis non applicatur casui nostro,
ideo enim post lapsum mensis Ian. ad eligendum medi-
cum praefixi, non est exclusiua, & potest eligi in alio
mense, quia non cessat ratio statuti, imo fortius militat,
quia quanto magis differtur electio medici, tanto magis
mora est periculum alicuius, ut per Abb. ibi sub num.
3. vers. ita in proposito, at secus in casu, in quo retentis
isdem mensibus in regula nominatis, satisfactio rationi i-
psius regulae, quia statim atque Episcopus non resideret, in-
cipi reservatio 8. mensium, qui tamen non mutantur, sed
retinentur ydem, qui in regula sunt expressi, alias orire-
tur confusio. Refert, & sequitur Anastas. Germonius
de indultis Cardinalium. §. volumus 18. & tandem co-
cludit Episcopum absentem a Diocesi posse confer-
re Beneficium vacans quouis quatuor mensium, licet
acceptauerit alternatiam.

Id tamen non procederet, & quando Episcopus,
qui gaudens est mense alternatiua, puta Februarij,
seu Augusti, aut parte eius esset absens mense se-
quenti Martij, seu Sept. iuxta dicta infra, num. 696.
ex d. decisione Faentina & Maioricens. aut quan-
do acceptaretur Romae alternatiua mense Mar-
tij, seu Septembris aut in fine Februarij, seu Augu-
sti, tunc enim non deberet gaudere mens. Martij
seu Sept. etiam si nunc absens esset, quemadmodum
non deberet eo gaudere, si praesens esset, alias pos-
set gaudere duobus mensibus continuis redeundo
in mensem sequentem, quicquid vellet Rota in il-
la Seguntina praestimonij infra relata, numero
763.

Sed videtur, & quod Episcopus absens a sua dice-
cesi ultra tres menses absque causa legitima & ap-
probata, ut in Concilio Trident. sess. 23. de reform. ca-
pit. 1. non possit conferre Beneficia vacantia, etiam
in quatuor mensibus ordinariis, quia ex d. decreto
Concilij, vers. si quis autem fructus suos non facit, &
prouisio Beneficiorum inter fructus computatur &
querelam. de electione. cap. cum olim. de causa poss. cap.
consultationibus de iure patron. ubi notatur, & in cap.
cum olim de maioritate, & obedientia, & in cap. 2. de in-
tegrum restitutione, & in c. 2. ne sede vacante, & Car-
din. in Clementina 2. numero 23. de etate, & qualitate.
Villadiego de legato, quest. 9. 1. part. nu. 20. Corraf. de
Benef. 2. part. cap. 7. in princip. & 4. part. c. vlt. n. 23. &
Rota in vna Hispanica iuris vocandi 26. Iun. 1591. co-
ram D. Orano, & in Calaguritana infra relata cap.
vlt. n. 226.

Resp. vero collationem Beneficiorum non esse
vere, & proprie fructum, sed tantum large impro-
prie, & metaphorice, ut alias recte tradit Suarez. 5.
tom. de censuris diffinitione 27. sectione 1. numero 33.
necesse his Illoquitur Concilium. d. vers. si quis autem
quod cum sit poenale est stricte interpretandum reg-
ula, lib. 6. cum alijs. Et confirmatur, nam Concilium
ibi fructus, quos Episcopus ob absentiam amittit, ait
esse fabricis & pauperibus erogandos, quod non
conuenit collationi Beneficiorum. Facit doctrina
Felini in d. cap. cum olim. de maior. & obedientia. nu.
2. quam sequuntur Cassaneus in consuetudinib. Bur-
gundia rubric. 6. §. 4. Baega de decima tutori prestan-
da cap. 23. num. 25. & 26. & Ioann. Gutierrez de ruc-
lis 3. part. cap. 29. num. 10. quod ubi fit mentio de fru-
ctibus ad alicuius sustentationem, non venit pra-

Ec 3

ALICIA
de
engf.

VIII
15

sentatio, seu collatio, &c.

692 Secundo dubitatur, si an menses alternatiue debeant esse integri, ut Episcopus ea frui possit, verbi gratia, si Episcopus habens alternatiuam acceptatam, sit absens à sua diœcesi principio mensis Febr. Aprilis, aut alterius alternati, & reuertatur in eodem mense, an gaudeat alternatiua in Beneficiis vacantibus in tali mense post reditum ad Episcopatum, seu si Episcopus secunda Februarii seu principio alterius mensis alternati, acceptet Romæ alternatiuam, an ea gaudeat in Beneficiis post acceptationem vacantibus in tali mense? In quo videtur respondendum gaudere alternatiua, & non requiri menses esse integros, cum vacationis Beneficii ratio habeatur, ut ibi, *quæ antea in mensibus Febr. April. &c. vacare contigerit.* Et in hoc videtur inclinare Sarmiento libro sexto selectarum cap. 18. sub numer. 9. ibi, cum Beneficii vacationis ratio habeatur summo iure agendo.

693 Contrarium tamen videtur si Rota tenere in vna Faentina Canonicius 16. Decembr. 1585. coram Illustrissimo Blancheto, quæ Decisio sic se habet. *Proposui dubium in causa Faentina Canonicius, an constet de tali reservatione, quæ obstat in casu, de quo agitur, & decimo sexto Decembr. 1585. fuit per Dominos resolutum consultare de tali conseruatione, quæ obstat Iulio. clara est enim reservatio Papæ, & indubitata est acceptatio alternatiua per Reuerendissimum Episcopum, ex quo fundatur intentio Iohannis Evangeliste, non obstat, quod beneficio alternatiua tandiu liceat Episcopis gaudere, quamdiu resederint in suis Ecclesiis, ex quo cum Reuerendissimus Episcopus esset absens à propria diœcesi, cessat commodum alternatiue, quia cum ab initio mensis Septemb. esset acquisitum ius Papæ, semper ille mensis remanet reservatus, sicut dicitur de Beneficio semel affecto, quod semper remanet affectum. Rota in nouis de Præb. decis. 10. & dictio, quamdiu est appositum mensi integrali, non autem diebus mensis, quo casu integrat regula. Item qui. ff. de viucap. ut totum integrale, non autem singula partes veniant considerande, alias sequeretur, quod liceret Episcopis frui mense Aug. propter residentiam, & Septemb. propter absentiam, & pro reditu mense Octob. sequeretur etiam, quod alternatiua concessa residentibus, ut eos ad residendum inuiter, contrarium operaretur, ut ad sepe recedendum impelleret. Nec obstat quod integritas Reuerendissimi Episcopi excludat huiusmodi presumptionem, quia agitur de expositione regula, quæ vniuersaliter loquitur, & complectitur omnes casus. l. i. §. scilicet. ff. de postulando. Non obstat, quod collatio non pertineat ad Episcopum.*

Primo, quia adhuc lis pendet cum Capitulo.

Secundo, quia per concordiam initam inter Reuerendissimum Episcopum, & Capitulum collatio est libera Reuerendissimi Episcopi. Tertio, cum Iulius veniat ex collatione Reuerendissimi Episcopi, ius debet metiri ab aëre, & si ipse non habet titulum, ab habente potestatem conferendi, multo minus potest molestare Iohannem Evangelistam possessorem. Non obstat, quod expirauerit acceptatio ex lapsu quinquennij, quia contrarium seruatur ex stylo, ut alternatiua acceptatio semper censeatur coinnata, ex quib. & aliis deductis pro Iohanne Evangelista, & his precipue, quæ scribit Dom. Biscia, Dominum tenuerunt huiusmodi Canonici esse reservatum. Apparet ergo Rotam velle menses alternatiue debere esse integros, & dictionem, *quamdiu*, esse appositam mensi integrali, non autem diebus mensis, & refertur in Eluen. Beneficii infra adducta, numero 699. idem tenet Anast. Germ. de indul-

tiis Cardin. §. volumus, num. 20. ubi affert totum, quod tradit ista decisio Faentina, & ait, quod Episcopus habens alternatiuam acceptatam, qui discessit à diœcesi, puta Sept. non potest providere illo mense, licet absens non gaudeat alternatiua, & si residat in diœcesi in mense Papæ reservato, per suam absentiam non recuperat ius conferendi, quia mensis ceptus sub reservatione Papæ, in eadem perseverat, & dictio *quamdiu*, deseruit mensi integro, non autem aliquibus diebus mensis, &c. ut in d. decis. & ita sentiunt communiter curiales Romæ. Et ita nouissime intellexi tenuisse Rotam in vna Salamantina Beneficii de Almenara 20. Iun. 1605. in qua, cum Beneficium vacasset 19. Aug. 1603. & D. Episcopus acceptasset alternatiuam 18. eiusdem, qui virtute eius illud prouidit, Papa autem illud prouidit D. Roderico de Paz, declarauit Rota, quod prouisio spectabat ad Papam, quod mensis non est diuisibilis, nec sunt dies in alternatiua, sed menses, &c.

Tamen in Episcopatu si Legionen. de anno 1594. accidisse casus, quod Episcopus 5. Febr. acceptauit Romæ alternatiuam, & decima eiusdem vacauit Canonicius quidam, quem Episcopus prouidit, eius prouisio, ut Romæ intellexi, fuit tollerata per S. D. Clementem VIII. & Sanctissimus prouidit alium, qui vacauit sequenti mense Martij, quamuis aliqui curiales prætenderent d. primum Canonicius, quasi spectaret ad prouisionem Sanctissimi ex eo, quod alternatiua fuerat acceptata incepto mense Februarii iuxta dicta.

Et quidem mihi verior si videtur prima sententia, scilicet, non esse habendam rationem mensis integri, sed vacationis Beneficiorum, ita ut si vacatio contingat post acceptatam alternatiuam, in mense alternato, & Episcopo residente, possit ipse ea cōferre, licet acceptatio facta sit intrato jam dicto mense, seu ante vacationem Episcopus absens fuerit in illo mense per aliquot dies, & hæc sententia videtur conformior & veris, & menti regulæ, & dicere, quod dictio *quamdiu* appositæ est mensi integrali, videtur magna restrictio, & diuinatio, cum mensis sit diuisibilis per dies, nec intrat simile de Beneficio semel affecto, quod semper remanet affectum, de quo infra ad fin. in proposito enim reservatio, seu affectio, non cadit super mensem, sed super Beneficia vacantia in mense, ut apparet ex ipsa regula, & si dictio, *quamdiu*, apponeretur mensi integro, sequeretur, quod non posset Episcopus conferre Beneficia vacantia in mense alternato, si post vacationem in eodem mense abesset à Diœcesi, quod non est dicendum.

Puto tamen decisionem si Rotæ in d. Faentina esse veram in suo casu, scilicet quando Episcopus gauius est, seu gaudere potuit, si vacatio euenisset alternatiua mense Aug. seu etiam in parte illius, tunc enim non posset gaudere mense Sept. propter absentiam, si forte se absentiauit postquam intrauit Septemb. seu etiam antequam intraret, alias sequeretur absurdum consideratum in dict. decisione, quod liceret Episcopis frui mense Augusti, propter residentiam, & Sept. propter absentiam, & pro reditu mense Octobr. quod non est admittendum, nam sic fraudaretur Papa, & Episcopus frueretur tribus mensibus continuis, seu parte trium, & alternatiua concessa residentibus ut eos ad residendum inuiter contrarium operaretur, ut ad sepe recedendum impelleret, ut in d. decis. dicitur, & ista dec. Faentina in suo casu videtur approbata in vna Vican. præcentoria

riz coram eod. D. Blancheto 11. Dec. 1591. infra adducta 741. & in Maioricens. Canonatus adducta num. 732.

637 Hæc sunt, quæ in prædicto t. dubio ego punctualiter scripseram, post quæ vidi González d. gloss. 43. §. 5. q. ex n. 136. vbi late tractat istam quæstionem & d. n. 141. tenet prædictam meam sententiam, nempe, quod si Episcopus, qui acceptauit alternatiuam, fuit absens à Diocesi in principio alicuius ex mensibus suis ratione alternatiuæ, & post reditum ad propriam Diocesim, vacat tunc in eodem mense Beneficium potest illud conferre, quia regula nostra ad hoc, vt Episcopus, qui alternatiuam acceptauit possit conferre, quo duntaxat requirit, primum, quod Beneficium liberæ collationis, alias non reseruatum, vacauerit in aliquo ex sex mensibus ordinariis, vigore alternatiuæ, secundum quod de tempore vacationis residet, sed in casu propositæ quæst. vtrumque concurrat, vacatio in mense ordinario, & in tempore residentie, cum iam Episcopus ad suam Diocesim redierit, licet in principio mensis absens fuerit, igitur ad Episcopum spectat collatio: præterea, quia ad considerandum si Beneficium sit reseruatum iuxta dispositionem regulæ nostræ, attenditur tempus vacationis, Rota decis. 774. num. 13. lib. 3. part. 3. diuer. cum aliis, & qualitas adiunctæ verbi, vacationis, debet regulari secundum tempus verbi, ergo si nihil aliud est considerandum, nisi tempus vacationis, & qualitas residentie de illo tempore, nihil deficit vt Episcopus conferre valeat: Rursus, quia illa dictio, *quamdiu*, tempora diuidit, iuxta leg. si quis ita legauerit, §. ff. de conditionib. & demonstrationibus, & quæ ibi notantur, & per Mantican de coniecturis lib. 11. tit. 19. num. 12. nam, quilibet mensis in dies triginta, aut triginta & vnum, aut viginti octo diuiduntur, & quilibet dies in vigintiquatuor horas &c. Et eadem ratio, quæ est de toto quoad totum, est de parte, quoad partem. Euerar. in loco de toto ad partem. Deinde, quia alias, si esset necessaria integra residentia totius mensis, sequeretur inconueniens, quod si Episcopus resedisset omnes fere dies mensis, & in illis vacantia Beneficia contulisset, & post factam legitimam provisionem de dictis Beneficiis, in vltima die ipsius mensis abesse contigisset, collationes factæ de tempore habili corruerent, quod est prius contra mentem Papæ alternatiuam concedentis, sequeretur etiam, quod tales collationes essent conditionales, videlicet, sub conditione, si Episcopus integram residentiam totius mensis continuasset contra cap. 2. de elect. lib. 6. necnon, si principium mensis esset considerandum, daretur inconueniens, quod si Episcopi residerent in principio suorum mensium, & postea absentes, in reliqua parte mensis gauderent alternatiua non residentes, quod minime dicendum est, quia esset expresse contra regulam nostram. Demum, quia si Papa voluisset, quod esset necessaria continuata residentia totius mensis, expressisset, quod non fecit. Item apud. §. a. prætor vers. ul. ea enim. ff. de iurur. cap. ad audiendam. 12. de decimis, item, quia concessio alternatiuæ est fauorabilis, cum innitatur iuri communi, ac propterea potius amplianda, quam restringenda, vt supradictum est numero 474. & Beneficium Principis est contra concedentem latissime interpretandum, leg. §. ff. de constitutionibus Principum cum aliis. Et ad dict. decisionem Faentinam respondet, quod non loquitur de aliquo ex sex mensibus ordinariis vigore alternatiuæ, sed de mense Septemb. qui stante al-

ternatiua semper est mensis Apostolicus, siue Episcopus resideat, siue non resideat, secundum suam opinionem, de qua dubio præcedens numero 867. & quod respectu dicti mensis Septem. intrant bene omnia, quæ dicuntur in d. decisione, iuxta cuius terminos, inquit, intelligenda est decisio Eluen. eam allegans. Et ad rationem adductam in d. decisione, quod dictio, *quamdiu*, sit appositæ mensi integrali, non autem singulis diebus mensis iuxta leg. cum quis edes. ff. de usufruct. cui consonat, qui vniuersas. ff. de acquirenda possessione, respondet negando, quod dictio, *quamdiu*, sit appositæ mensi integrali quando mensis est ordinarius, vt dixit, & quod casus. d. l. cum quis edes, & similibus non applicatur in proposito nostro. Nam domus constituta ex omnibus suis materialibus iudicatur vna, & eadem res indiuidua, & singulæ res quamdiu adherent ædificio amittunt naturam suam rerum mobilium, & efficiuntur vnum corpus immobile & indiuisibile, quod secus est in casu nostro, quia mensis habet singulos dies, & horas separatos, & indiuisibiles, vt supra considerauit. Et quod melius conueniret mensi exemplum de grege de quo loquitur l. rerum mixtura. ff. de usufruct. &c. hæc González. dist. gloss. 43. quæstione 5.

Qui idem tenet glossa 65. t. vbi ex eo, quod regula declarat usum alternatiuæ incipere, ex quo sunt recognita literæ acceptationis ipsius, infert, quod si Episcopus acceptauerit alternatiuam effectualiter, cum recognitione de principio mensis Martij, quamuis non potuerit providere in mensibus Ianuarij, & Februarij ratione reservationis regulæ nostræ adhuc etiam erit impeditus providere in ipso mense Martij, nam stante d. acceptatione d. mensis remanet Papæ reseruatus, & sic in isto casu Papa habebit tres menses continuos. Et versa vice, si Episcopus acceptauerit alternatiuam de principio mensis Aprilis aut Octobris, quamuis menses præcedentes Martij, & Septembris fuerint Ordinarij, nihilominus gaudere debet alternatiua in ipso mense Aprilis vel Octobris, & sic fruitur duobus mensibus continuis. Et quod si Episcopus acceptat alternatiuam post iam ceptum mensem Februarij, Aprilis, Augusti, aut Octobris, quamuis in principio talis mensis ante acceptationem, non potuerit providere, quia obstabat reservatio, tamen in reliquis diebus eiusdem mensis intrabit alternatiua, ac poterit Episcopus providere, prout etiam è conuerso, si acceptatio contingat fieri intrante iam mense Martij, aut Sept. vsque ad diem acceptationis ille mensis erit ordinarius, & post eam erit reseruatus, & quod vnus & idem mensis potest esse partim reseruatus, & partim ordinarius, & quod mensis non sit semper considerandus, vt vnum totum integrale, sed sunt attendendæ singulæ eius partes, suam causam, & naturam diuersam continentes, vt in dict. glossa 43. quæstione 5. & quod in casu nostro non solum vnus, & idem mensis potest esse partim reseruatus, & partim non reseruatus, sed etiam vna & eadem dies, nam si conclusio acceptationis sit in vna die mensis Februarij, Aprilis, Augusti, aut Octobris, tempus illius diei vsque ad punctum recognitionis erit reseruatum, & ex illo puncto in posterum erit ordinarius ac cessabit reservatio, & quod ita consultus nuper respondit in quadam causa Salamantina Beneficij, & per contrarium si acceptatio concluditur in aliquo ex mensibus Martij, aut Septembris dies illa acceptationis erit par-

AFICIA
de
engf.

VIII
15

tim ordinaria, usque ad illum punctum recognitionis, & partim referuata ex illo puncto, vt in terminis tradit Mandos. *consil.* 18. in princip. & sub num. 8. ad fin. imo eadem ratione vna, & eadem hora poterit amplecti tempus referuatum, & poterit esse valida, & non valida collatio Ordinarij, &c. Hadenus Gonzalez *dist. gloss.* 65. cuius doctrina mihi placet, & est notanda, & vide dicta supra numero 553.

699 Tertio dubitatur, tan Episcopus, qui de ordinario, & vt plurimum non residet in suo Episcopatu, sed ad tempus, non cum animo permanendi, sed recedendi; gaudeat alternatiua in Beneficiis, tunc vacantibus, cum residet? In quo Rota in causa Eluen. Beneficij, 22. Mart. 1599. coram D. Mellino Cardinali meritissimo, & Nuntio Hispaniæ negatiue tenuit, vt in sequenti decisione.

Reuerendissimus Episcopus Eluen. continuo commoratur in ciuitate Vlisbonen. vbi præstet officio S. Inquisitionis totius Regni, sed ante festum Paschalia solet accedere ad suam Ecclesiam, & is per alios, iterum reuertitur ad d. ciuitatem m. de anno 1598. accessit ad suam Ecclesiam die 6. Mar. in qua residet per totum mensem Apr. de quo mense vacauit per obitum Balthasaris de Luca Beneficium simplex in Ecclesia Parochiali S. Saluatoris, & cum dubitaretur, an collatio spectaret ad eum vigore alternatiue quam acceptauerat, vel Beneficium esset referuatum, propositum dubium, an esset referuatum, & siue resolutum esse referuatum. Potissima ratio resolutionis fuit, quia licet regula tribuat Episcopis priuilegium alternatiue, quamdiu apud suas Ecclesias vere, & personaliter residerint, & sic est contenta presentia temporali Episcopi, dummodo sit per integrum mensem iuxta interpretationem alias datam in causa Faentina Canoniciatus 16. Decembr. 1585. coram Illustrissimo Cardinali Blancheto, eam debet intelligi de presentia temporali ordinata ad effectum permanendi, & residendi in sua Ecclesia, non autem de casuali, momentanea, & temporali, non cum animo permanendi, sed recedendi, quia ista non dicitur proprie residentia, quam regula requirit Archidiacon. in capit. licet canon. numer. quinto de elect. in sexto, Cornuus consilio 244. numer. decimo octauo, & decimonono, lib. 2. & ista interpretatio est multum conformis menti regula, qua fuit, allicere Episcopos ad residendum propter hoc priuilegium, cui menti non satisfi per presentiam momentaneam, & temporalem, cum animo discedendi, unde cum Reuerendissimus Episcopus non accesserit ad suam Ecclesiam cum animo permanendi, sed iuxta solitum aliorum annorum, per alios functionibus Paschalibus, redeundi, prout rediit ad d. ciuitatem, in qua vt dictum est, continuo commoratur, non est locus regula, & consequenter cessante alternatiua Beneficium est referuatum ratione mensis.

700 Quam decisionem adducit posthæc Gonzalez *d. gloss.* 43. 6. questione, a num. 173. & ait, quod postmodum in eadem causa sub die 30. Octob. 1602. coram D. Ludouiso, fuit, vtraque parte informante, disputatum dubium, an intraret arbitrium Rotæ, nā prouisus Ordinarius appellauerat à sententia Auditoris Cameræ prolata, ad fauorem prouisi Apostolici, & causa appellacionis fuit commissæ eidem D. Ludouiso, cum clausula arbitrio Rotæ, & resolutum fuit, non esse locum arbitrio, & quod circa propositum nostrum, dicit d. decisio sic. Quod autem Episcopus non residet, licet de tempore vacationis fuerit præsens, patet, quia propter officium Summi Inquisitoris, quo fungebatur in ciuitate Vlisbonen. ibi continue permanebat, licet aliquando, & certis temporibus

visitaret Ecclesiam Eluen. vbi per aliquos dies morabatur exercendo munera Episcopalia, prout contigit de tempore vacationis, unde ex mora, quæ fecit in ciuitate Eluen. animo reuertendi, prout reuersus fuit ad ciuitatem Vlisbonen. non potuit pro residente haberi. leg. 1. §. habitare. ff. de his, qui deiecerunt, vel effuderunt. l. postliminio. §. captiuus. ff. de captiuis, & postliminio reuerfis, & fuit in hac causa dictum 22. Martij 1599. coram R. P. D. meo Mellino, & traditus per Archid. in c. licet canon. numer. 5. de elect. in 6. & per Corneum, cōfil. 244. n. 18. & 19. li. 2. facit quia, cum non diceretur recessisse à ciuitate Vlisbonen. à qua recessit animo reuertendi, l. qui fugitiuus, ff. de adilit. edict. §. in his autem animalibus. inst. de rerum diuision. & ita adhuc in d. ciuitate diceretur residere, lo. And. vbi supra, Card. in Clem. 1. q. 12. de foro compet. non potuit pro eodem tempore haberi pro residente etiam in ciuitate Eluen. gloss. & D. in cap. non potest de Præb. li. 6. cum aliis allegatis per Ripam, resp. 14. n. 32. in tit. de lege, & consuetudine, non obstat decisio in causa Faentina Canoniciatus coram Illustrissimo Card. Blancheto, quia illi respondetur in decisione D. mei Mellini, verum esse sufficere presentiam Episcopi, per mensem integrum, ad effectum, vt gaudeat alternatiua, sed debere intelligi de tali presentia, qua sit cum animo ibi permanendi, quia non dicitur quis esse, vbi est in corpore, si mente & animo abest, l. postliminio. §. captiuus, ff. de captiuis, & postliminio. reuerfis, cum aliis allegatis, ad id, quod dicitur animum Episcopi non cognosci, cum sit imperscrutabilis, respondetur, quod imo satis in casu nostro declaratur ex precedentibus, & sequentibus. l. sed & Iulianus. §. proinde. ff. ad Macedon. l. si seruus plurium, §. fin. ff. de legatis 1. & a solutis, Aymon. consil. 20. n. 7. Et inquit etiam Gonzalez, quod deinde in alia causa Elue. ratione vacationis alterius Beneficii de mense Febru. quando Episcopus Eluen. aderat in sua Ecclesia, cum ipse illud contulisset vni, & alius esset prouisus à sede Apostolica, introducta lite in Rota, coram D. Penna, fuit facta eadem resolutio, contra prouisionem Episcopi, sub 13. Nouemb. 1602. cuius resolutionis decisio in hac parte se habet, vt sequitur. Non obstat prætensa prouisio Petri ab Ordinario promissi eo, quod Episcopus gaudebat alternatiua, quia respondebatur primo, quod cū Episcopus Eluen. exerceret in Regno Portugallie officium Inquisitoris, cuius ratione solebat, & tenebatur residere in ciuitate Vlisbonen. vbi erat constitutum idem tribunal, ideo, licet aliquando foret accedere ad suum Episcopatum, & in eo residere, cū illa residentia non esset omnimoda, & deliberata, sed animo recedendi, & reuertendi ad tribunal officij generalis Inquisitoris, non gaudebat alternatiua, cum illa non esset propria, & talis residentia, qualem regula requirit, Archidiacon. in cap. licet canon. numer. 5. verficul. parum enim est, de electione libro 6. Cornuus consilio 244. numer. 18. & seq. lib. 2. & fuit resolutum in alia Eluen. Beneficij, 22. Martij 1599. coram R. P. D. meo Mellino. Et idem etiam postmodum fuit firmatum in eadem causa Eluen. coram eodem D. Penna 17. Nouemb. 1603.

Nihilominus tamen (salua pace, & reuerentia tanti tribunalis) contrarium mihi verius visum est, nam regula solum considerat residentiam actu tempore vacationis, absque distinctione, & consideratione animi, sic etenim inducuntur Episcopi ad residendum saltem amplius, quam alias residerent, & qui residet, licet habeat animum redeundi, nec redeat de ordinario, pro tunc vere residet, & vt talis facit fructus suos, non obstante Decreto Concilij, sess. 23. de reform. cap. 1.

702 Nam obstat ratio d. decisionum, dici t̄ & c. enseri quem residere, ubi continue commoratur, non ubi casualiter & ad tempus adest; nam id est improprie, & per quandam fictionem, & secundum quandam modum loquiendi, & ideo iura, & Doctores, qui id dicunt, loquuntur per verbum, *videtur*, seu *conferitur*, vel *habetur*, quæ verba denotant improprietatem, & fictionem Mandos. *reg. de annal. quest. 87. numero 1.* Nauarrus *conf. 8. numero 6. de cleric. non residen.* Attenta vero veritate, & realitate, clarum est, quod Episcopus, qui adest in propria Ecclesia, seu Diocesi mense Aprilis, vel alio, vere & realiter in illa residet, eo mense, non autem in loco ubi de ordinario residet, & regula nostra ad effectum alternatiuæ requirit veram, personalem, & propriam residentiam, & non contentatam cum ficta, & impropria residentia, ut supradictum est a *numer. 466.* ut recte considerat González *supra numero 169. & 170.* præterea sicut Episcopus, qui casualiter, & ad tempus abest à Diocesi cum animo statim reuertendi, non gaudet alternatiua de illo tempore absentia, ut Rota censuit, & dictum est *supra numero 468.* ita à contrario Episcopus, qui vere, & personaliter adest, & residet in Diocesi, licet ad tempus, & cum animo reuertendi, debet pro tunc gaudere alternatiua; nam contrarium eadē est ratio, & disciplina, González *supra n. 171.*

Quare ego in hac sententia persisto, quam libenter inquit González *supra numero 173. & 178.* & intrepide amplecteretur, nisi vidisset, quod Rota contrarium sæpe deciderit in dict. decisionibus Elien. quibus stantibus propter auctoritatem tanti tribunalis non audeat illius impugnare sententiam, sed, ut par est, vult reuerenter differre, donec forsitan ipsa Rota sententiam mutet, prout post illa scripta cepit in contrariam inclinari sententiam, ut colligitur ex quadam decisione facta in dicta causa Elien. coram D. Ludouiso, super concessione remissionis sub die 22. Mart. 1604.

703 Quanto dubitatur, an Episcopus existens in loco t̄ exempto suæ Diocesis dicatur in sua Diocesi residere, ita ut gaudeat alternatiua? quam quæstionem tractat González d. glo. *quadragesima tertia, septima q. numero 180.* & post adducta fundamenta pro parte negativa, affirmatiuam tamen sententiam tenet a *n. 187.* ex eo, quod locus exemptus dicitur de Diocesi, & in Diocesi *argum. tex. in cap. cum Episcopus de off. ord. num. 6.* ubi notant Dd. *Domini. numer. 3.* Francus 2. & alij *tex. etiam in Clemen. 2. §. simili modo. de priuil.* ubi notat Card. *num. 4.* & Bonif. *num. 41. & 42. g. lissa in Clementina 1. de foro compet. verbo aut earum parte vers. quod si in aliquo loco Diocesis sue tamen exemptus, ubi Cardin. numero 9. Imola 22 & Bonif. 16 Abb. in cap. Apostolica numero 3. de donat. P. de Vbaldis de Canonica Portione cap. 4. quæstion. 6. numero 11. & Rota de i. fo. 207. num. 2. par. 2. diuersorum. & Rolan. *con. s. 3. numer. 17. vol. 3.* & Felin. *in cap. graue, numero 2. de off. ord. & plus habet Episcopus in locum, & personas exemptas suæ Diocesis, quam in prius extraneos, etenim habet iurisdictionem in aliquibus casibus in locum, & personas exemptas, Rota decision. 702. numero 4. & dec. 744. parte 1. decis. 145. parte 2. diuersorum, maxime post Concilium Triden. ut in sess. 7. cap. 8. & sess. 21. c. 8. & sess. 24. cap. 9. de refor. unde etiam ait idem González glo. 62. num. 27. quod literæ acceptationis alternatiuæ, quæ dari debent in propria Diocesi, validæ erunt, si datæ sint in loco exempto Diocesis.**

704 Sed ista sententia mihi t̄ non placet, nam quam-

uis locus exemptus sit de Diocesi, & in Diocesi, tamen paria sunt quoad iurisdictionem, quod locus sit exemptus, vel extra territorium, & locus exemptus quoad iurisdictionem dicitur extra potestatem & territorium Episcopi, d. cap. cum Episcopus lo. Andr. *in cap. 2. de consuet. in 6. numero 5. & 6.* & ibi Domi. *numer. 24. & 25.* Francus 10. & Ludo. Gom. *in g. statuto eiusdem cap. 2. numer. 84.* & Rolan. *d. consil. 53. ex numero 23.* ubi plura cumulat, ac Felin. *supra*, & confirmatur, nam ratio, ex qua regula nostra exigit dict. residentiam, est, ut Episcopus tanquam bonus pastor præsit ouibus suis, & munus suum personaliter exerceat, quæ ratio plene cessat, quando est in loco exempto, cum ratione exemptionis oues non sint propriæ ipsius Episcopi, sed alienæ, nempe Prælati illius loci, seu territorij, nec Episcopus ibi possit munus suum exercere regulariter, unde sententia González. solum posset procedere, quando Episcopus esset in loco exempto suæ Diocesis causa sui officij pro iurisdictione exercenda in aliquo casu, quo sibi competeret.

Quinto circa illa verba, t̄ de omnibus, & quibuscum- que Beneficiis, & c. dubitatur, an possit Episcopus gaudere alternatiua acceptata in Beneficiis ad eius prouisionem spectantibus existentibus tamen in alia Diocesi verbi gratia ad Abbatem S. Ioannis de la Penna ante dismembrationem dictæ Abbatie pertinebat prouisio, & collatio in mensibus Ordinarium Portionum, seu simplicium Beneficiorum Parochialium Ecclesiarum loci de Tausste, Luna, & Erla Casarugustan. Diocesis, quorum prouisio à dicta Abbatie dismembratione Episcopo Iacen. in eius erectione fuit applicata per hæc verba, de Beneficiorum collationibus, & prouisionibus, seu aliis quibuscunque iuribus pari ratione dicendum est. quapropter declaramus Beneficiorum collationem, aut alia quacunque iura, quæ olim habebat Abbas S. Ioannis de la Penna in locis Tausste, Luna, & Erla, & aliis in planitie consistentibus, deinceps ad Episcopum Iacen. pertinere eo modo, quoad prædictum Abbatem hactenus pertinebat sunt solus, dubitatum est, an Episcopus Iacen. vigore alternatiuæ per eum acceptatæ possit ea gaudere in huiusmodi Beneficiis, attento, quod in alia Diocesi existunt, & Abbas S. Ioannis alternatiua gaudere nō posset? ad quod dubium anno 1582. 19. Ian. sic consultus respondit doctissimus Christophorus Robusterius, Rotæ auditor, & postea Episcopus Oriolen. ratione nouæ erectionis Episcopatus Iacen. Episcopus gaudet alternatiua quoad prouisionem, seu collationem Beneficiorum Parochialium loci de Tausste, Luna, & Erla Casarugustane Diocesis, & pari ratione dicendum est, quoad alia quacunque iura, quæ olim habebat Abbas S. Ioannis de la Penna in locis predictis, Christophorus Robuster. Rotæ auditor.

Et cum postea dubium t̄ istud propositum esset in Rota coram Illustrissimo Plato idem resolverunt Domini, ut apparet ex decisionibus sequentibus Cæsaraugustana Beneficij de Tausste 14. Nouemb. 1586. cum Abbatia loci de Tausste existentis in Diocesi Casarugustana, cuius Abbas habet facultatem conferendi Beneficia, fuisset vniuersa Episcopatus Iacen. tunc erecto, ita, ut dicta Abbatia, eo modo ad Episcopum pertineret, quo ante erectionem ad Abbatem pertinere erat solus, contigit dubitare, an Episcopus Iacen. gauderet alternatiua in Beneficiis loci & dubio super inde dato die Veneris 14. Nouemb. 1586. Domini tenuerunt partem affirmatiuam, nam gratia alternatiua concessa Episcopis residentiis capit omnia Beneficia spectantia ad liberam

eorum collationem, quare, cum per unionem, factam de dicto loco de Tausse Episcopatus Iacen. Beneficia eiusdem loci, ad liberam Episcopi Iacen. collationem spectare inceperint, necessario sequitur, ut alternatiua in eis locum habeat, & licet ante unionem Abbas non posset conferre, nisi in quatuor mensibus, id proueniebat propter impedimentum regul. reservatoria, quo sublato etiam ipse potuisset conferre in aliis mensibus, pari igitur ratione poterit conferre Episcopus, propter gratiam alternatiuam, qua tollit obstacula. Caputagen. decisio- ne 87. numero sexto libr. secundo, & ideo non obstat quod Abbatia fuerit unita eo modo Episcopatu, quo erat ante unionem, quia ante unionem ita erat apud Abbatem, ut si Papa subuulisset impedimentum reservatoriis, Abb. potuisset conferre, nunc autem sublatum est impedimentum in mensib. non reservatis, quoad Beneficia spectantia ad collationem Episcopi, ergo gratia predicta tollens obstaculum, quoad menses in alternatiua expressos, habebit locum etiam in Beneficiis extra Diocesim, spectantibus tamen ad Episcopi collationem, ad quod propositum placuit Dominis decisio Caputagen. 335. libro primo. Non obstat, quod dicitur Episcopum in acceptatione se restrinxisse ad Beneficia sua Diocesis, quia contrarium apparet ex lectura, nam acceptat simpliciter, & licet fides, quam idem Episcopus facit de acceptatione, attestetur, etiam se contulisse Beneficia sua Diocesis, nec excludit alia Beneficia, cum stent ea verba demonstratiue, non taxatiue, nec propterea recedit ab acceptatione generali, cum de hoc verbum nullum ex lectura etiam acceptationis, apparet minus verum esse, quod dicitur acceptationem factam fuisse de alternatiua iam extincta, nam illa dicit simpliciter acceptare gratiam alternatiuam a Gregor. concessam, quare est intelligendum de illa, que tunc vigeat, non autem de ea, que erat extincta, que iam desierat esse, & sic acceptari non poterat, nec prodesse Episcopo, & ex his concluderunt Domini in Beneficio, de quo agebatur, Episcopum Iacen. gaudere potuisse gratia alternatiua, non obstant, quod esset in Diocesi Cesar-Augustana, quia tamen intelligebatur per partem, quod Episcopus aliter intellexerat, atque obseruauerat eo, quod contulerat Beneficia dicti loci de Tausse, in mense Martij, Domini reseruauerunt hunc articulum particulariter videndum, cum super eo voluerit audiri.

In eadem sexto Martij 1587. coram eodem D. Plato.

Domini resolverunt non constare, quod Episcopus Iacen. acceptando alternatiuam, intellexerit tantum de Beneficiis suis in Diocesi, cum simpliciter acceptauerit & simplex acceptatio trahatur etiam ad Beneficia extra Diocesim ad collationem suam spectantia, ut fuit resolutum coram, me in hac causa die. 14. Novembr. 1586. Nec datur aliquis actus positivus Episcopi, per quem possit apparere de huiusmodi mente, quin potius damur nonnullae collationes, per quas apparet Episcopum usum fuisse alternatiua, etiam quoad Beneficia extra Diocesim, ut in Beneficio collato de mense Martij 1579. quod vacauerit de mense Februa. & licet eo tempore nondum fuisset presentata in curia acceptatio alternatiua, tamen Episcopus sciebat se acceptasse, & ad se non posse spectare, nisi vigore alternatiua. Non obstat, quod dicat collationem ad se spectare pleno iure, quia remoto obstaculo reservationis per alternatiuam collatio spectat ad Episcopum pleno iure, non obstat,

quod Episcopus dicat se vigore alternatiua contulisse Beneficia sua Diocesis, quia non excludunt acceptationem, quoad Beneficia extra Diocesim, ut ex effectibus, & ex collationibus memoratis videre est, neque obstat quod Episcopus conferendo in mense reservato Pape per regulam alternatiuam amittat privilegium regule, & per necessarium antecedens collatio facta in mense, qui de sui natura est Episcopi, posset sustineri tanquam valida, cum ex actu nullo poena non incurrat, imo si poena locus esse debuerit, actum valere oporteat, iuxta tradita per Barol. in l. i. verific. unde, cum quaeritur. C. de his, quae poenae nomine, & tradit Clarus in §. secundum, questio. 31. verific. sed quaero, quia fuit responsum, quod Episcopus conferendo in mense reservato, nulliter confert, quare cum Papa sibi reseruet sex menses alternatos, nullitas collationis oritur a reservatione, poena autem incurritur ex sola intromissione, dum conatur conferre Beneficium in mense reservato, ut aperte patet ex verbis reg. alternatiua, quae punctionis poenam inducunt, si solum modo Episcopus se intromiserit. Eandem sententiam, nempe, quod Episcopus recte alternatiua gaudebit, quoad Beneficium extra suam Diocesim conficiens ad liberam illius collationem spectans, breuiter tenet posthac Gonzalez gloss. 10. num. 4. allegans Mohed. decis. 3. de Præb. qui non loquitur in proposito, nec eius decis. est certa, ut infra. cap. 3. num. 29.

Circa illa verba, ad liberam ipsorum & dumtaxat, non autem aliorum cum eis, &c. de quibus Gonz. gl. 45. seq. videnda sunt per nos dict. sup. a. n. 470 circa quae tamen restant aliqua dubia examinanda, & ideo dubitatur, an in Ecclesiis in quib. collatio Beneficiorum, & Præbendarum est communis Episcopi & Capituli, facta inter eos conventionione, & concordia de providendo alternis vicibus iuxta Clem. 2. de iure parron. possit Episcopus in suo turno gaudere alternatiua? in quo videbatur dicendum, quod non, nam tunc Episcopus non videtur providere iure suo proprio tantum, & sola sua autoritate, sed etiam iure & autoritate Capituli. & iure communi ad cap. fin. de Præben. in 6. & Puteum decis. 88. in §. lib. 3. vbi dicitur in terminis alternatiua antiquae, quod alternatiua concessa Episcopo prodest Capitulo, vbi menses Ordinarii sunt diuisi inter Episcopum, & Capitulum ex concordia, & sequitur Granatius ad Simonetam quest. 17. num. 4. de quo supra num. 471. quod non potest alia ratione procedere, nisi, quod adhuc facta ista diuisione prouiso fit iure communi, & non iure proprio tantum, & confirmatur. nam licet, usus & exercitium iuris conferendi fit diuisum per turnos, tamen ius ipsum, & proprietates conferendi remanet indiuisum, ut fuit dictum in Salamantina Portionis 30. Aprilis, & 25. Jun. 1599. coram D. Mellino, de qua supra n. 239.

Nihilominus tamen contrarium, & sic partem 708 affirmatiuam tenuit Rota in causa Salamantina alternatiua 22. Octobr. 1581. coram D. Robustio, ut in sequenti decisione. Dubitanti hodie 22. Octobr. 1581. stante concordia inter Episcopum, & Capitulum Salamantinum super collatione Dignitatum, Canoniarum, Portionum, & dimidiarum Portionum dictae Ecclesiae in turno & alternatiua Episcopis residentibus per Sanctissimum Dominum Nostrium concessa, quorum omnium in necessariis copia datur, an si Dignitates, Canonici, Portiones, & dimidia Portiones d. Ecclesiae vacauerint in mensib. alternatis, in eis intret, vel non intret reservatio, de qua alternatiua Sanctissimi Domini Nostri & licet informantes fortasse existimantes quod forma moderna

moderne alternatiua sit ea tem cum antiqua, contendat quod Capitulum ex Beneficio Episcopi possit uti alternatiua per Sanctissimum Dominum Nostrium concessa ex Calder. conf. 22. de Præben. cum aliis allegatis: tamen Dominus, viso tenore dict. alternatiua, resolverunt, quod dictus Episcopus solus potest uti alternatiua, non autem Capitulum, sine vellet Capitulum conferre in eadem vacatione, cum D. Episcopo, quod tamen sibi licet; cum turni sint vigore concordia distincti, sine vellet separim conferre in suo turno, quia alternatiua est limitata ad solos Episcopos, Archiepiscopos, & alios superiores, ut inueniuntur ad residendum, quod non potest applicari ad Capitulum, est etiam limitata ad collationem pertinentem libere dimittaxat, & non cum aliis, ut expresse excludat Capitulum quando habet communionem cum Episcopo, & in hoc verba alternatiua huiusmodi sunt ita prægantia, geminata, & clara, ut non indigeant aliqua declaratione, vel suppletioni: unde, cum in puncto agatur de facultate conferendi vigore istius alternatiua, Dominus refrinxerunt difficultatem ad solum D. Episcopum, videlicet, an D. Episcopus Salamantinus possit uti alternatiua in istis Dignitatibus, & aliis Beneficiis vacantibus in turno suo, & in mense alternato? & resolverunt, quandiu vacauerint dict. Benef. in prædicta Eccle. & in mensibus alternatis pro Episcopo, & in turno suo, poterit D. Episcopus illa lib. conferre, quia Beneficia, stante huiusmodi concordia & turno, dicuntur pertinere ad liberam collationem Episcopi, & non vna cum Capitulo, & sic in eis non intrat reservatio seu limitatio (& non cum aliis) de qua in d. alternatiua, & hoc tam ex dispositione iuris communis, quam ex verbis expressis dictæ concordia sine turno, nam ubi ex concordia partium collatio Beneficiorum pertinentium ad duos, vel plures simul est, prout hic, alternis vicibus cuiuslibet reservata in suo turno, totum ius conferendi pro illa vice dicitur translatum in illum solum, qui est in turno, & non dicitur diuisus usus solus, sed totum ius conferendi est penes ipsum solum, etiam iure proprio, & non iure communi. ut bene Ioan. Andr. in cap. cum in illis. § fin. de Præben. in sexto & ibi sequuntur Germin. Francus Anchar. Ioann. Vgeli. in compendio sexti, & in eodem cap. cum in illis, & Robus tract. de iure patron. verbo ius, questione sexta numero vndecimo. Lamber. eodem tract. libro primo parte secunda questione secunda, articul. trigesimo sexto, numero secundo, & 8. Bologni. Ad Ananiam consil. quadragesimo tertio de iure patron. & sic verum est, quod eo tempore, quo fit collatio, est quo ad liberam dispositionem Episcopi, & non cum alio, quod tempus collationis debet attendi, nam qualitas adiuncta verbo intelligitur secundum tempus verbi fin. delictis. § in extraneis de noxalibus accedu, quod alternatiua est fauorabilis, & late interpretanda in fauorem Episcoporum, Calde. d. conf. 22. de Præben. & sic ista communitio successiva non instantanea, & contemporanea, non attenditur ad istum effectum, idem etiam sequitur attento tenore d. concordia, in qua præsertim in 16. cap. expresse dicitur ad solum Episcopum, & ad liberam illius collationem, & non nomine Capituli, sed iure proprio conferat, cum aliis clausulis amplissimis, & quod subdu postea, sine consensu Capituli, a perinde, ac si per Capitulum esset facta promissio, est per comparationem, & similitudinem, ut tam valida, & efficax existat talis promissio, ac si esset ab utroque scilicet Episcopo, & Capitulo: dictiones enim istæ, perinde ac si, & similes comparationem, & similitudinem significant, ut late habetur in l. prima in princip. recept. arbitris nec refragatur decisio quarta de compromissis in antiquis ut in illius lectura appareret. Non obstat perplexitas considerata, quod Episcopus

habeat tot menses, & Capitulum paucos, nam, licet concordia det facultatem illam utendi alternatiua concessa Episcopo, id fuit factum eo tempore, quo tenor alternatiua non repugnabat interpretationi iuris communis, quo inspecto alternatiua concessa Episcopo dicitur concessa Capitulo, Calder. dict. consil. 22. Sed cum tenor moderne alternatiua aliud inducat, sit caducum illud Capitulum concordia, ut possit uti eadem alternatiua. Nec hinc sequitur aliqua inæqualitas, vel perplexitas, cum sit expectandum quousque veniat turnus pro Capitulo, adeo quod Episcopus, postquam semel prouiderit, non poterit amplius prouidere antequam veniat vacatio in quatuor mensibus Capituli, iuxta tenorem concordia, an autem Capitulum possit recedere a concordia, quia illud Capitulum respectum de alternatiua sit caducum, est alia res, in qua est videndum de causa concordia, an illa fuerit successiva, vel momentanea, & alia forte essent discutienda, quæ non pertinent ad nos, hic enim præsupponimus existentiam, & durationem concordia.

Et idem fuit dictum in + Salamantina dimidia portionis 25. Jun. 1590. coram D. Comitulo, scilicet Episcopo Salamantinum in suo turno, gaudere alternatiua, & in Lunen. Sarcanen. Canonatus 23. Octob. 1598 coram D. Seraphino supra relata, numer. 472. & facit dec. Achillis 15 seu secunda de iure patr. & Putrei 107. lib. 3. & quod stante diuisione simultanea inter Prælaturum, & Capitulum, quam iura permittunt, cap. vltim. de Præben. in sexto gloss. in d. Clem. 2. de iure patron. quilibet eorum iure proprio in suo turno confert, nec collatio est communis, fuit etiam alias dictum in vna Romana Beneficiatus Sancti Petri 28. April. 1595. coram D. Giffio, & 20. Nouembr. 1596. coram D. meo Corduba, & 8. Martij 1602. coram D. Penna infra relatis 10. part. cap. 3. numero 39. & ita in proposito dubio tradit post hæc González gloss. 45. §. 1. a num. 12. dicens, idem nouissime resolutum in vna Salamantina Portionis 16. Maij 1603. coram D. Iusto.

Et idem erit, quando + diuisio facta est per choro, seu latera, nempe quod Beneficia, seu Præbendæ sedentium in cornu, seu latere dextero chori Ecclesiæ spectent ad collationem Episcopi, Beneficia vero seu Præbendæ sedentium in cornu, seu latere sinistro chori ad Collationem Capituli, seu quod Beneficia chori Episcopi spectent ad prouisionem ipsius Episcopi. Beneficia vero chori Decani, ad prouisionem Capituli, ut in aliquibus Ecclesiis seruatur, nam similiter in hoc casu Episcopus gaudebit alternatiua acceptata in Benef. sui chori ad eius prouisionem spectantibus, Capitulum vero prouidebit in quatuor mensibus ordinariis, de Beneficiis sui chori, González supra n. 36.

Et idem etiam erit, + quando diuisio facta est per 72 menses, ita ut Episcopus conferat vacantia in duobus ex quatuor mensibus ordinariis, & Capitulum in aliis duobus, iuxta gloss. in d. ca. si de præben. in 6. verbo statuto, dummodo Episcopus habeat mensem Martij, & Septem. quo casu Episcopus gaudere poterit alternatiua, per quam dicti duo menses dimittuntur Papæ, & loco illorum Episcopus recipit alios quatuor menses, Februa. April. August. & Octob. Si vero Episcopus non haberet dict. duos menses, Martij, & Septembris minime intraret alternatiua, cum illos duos menses permutare non valeat cum Papa, nec possit Episcopus auferre Capitulo aliquem ex suis mensibus, id quod nostrum d. reg. iuris

cum aliis, ita González sup. ex numero 37.

712 Sed videtur, quod etiam si Episcopus habeat mensem Martij, & Septemb. nullo modo possit gaudere alternatiua, quia Papa in alternatiua, Episcopo habenti alias quatuor menses, dat duos menses plus, ita ut habeat sex menses, & sic augeat solum in dimidia parte, at si habenti solos duos menses darentur quatuor pro illis, duplicarentur menses, & augeretur, non in dimidio, sed in alio tanto, unde, cum non feruetur proportio, non videtur intrare alternatiua, & hoc mihi magis placet, quod non aduertit González, ibi, & glo. 54. n. 25.

713 Si autem sit facta diuisio & simultaneæ per hebdomadas, seu dies, non potest commode intrare alternatiua, etiam respectu Episcopi, quia diuisio temporum fit à reg. nostra per menses, non per hebdomadas, aut dies, & diuisio per hebdomadas, vel dies repugnat diuisioni mensium per alternatiuam constitutæ, cum hebdomada, & dies vtriusque, nempe Episcopi, & Capituli possit occurrere in vno & eodem mense. Et vna & eadem hebdomada possit participare de duobus mensibus, & c. González supra à num. 49.

714 Sed si diuisio collationum facta sit inter Episcopum & Capitulum per alternatos annos, ut in specie dict. decis. Achillis 315. in anno Episcopi proculdubio intrabit alternatiua, cum de illo anno Beneficia sint libera collationis Episcopis, & possit fieri commoda mensium diuisio inter Papam & Episcopum, nullumque adsit impedimentum, iuxta dicta, quamuis secus sit in anno Capituli, González supra numer. 55. & seq.

715 Et quod dictum est, quod intrare alternatiuam in turno Episcopi, quando simultanea diuisa est inter Episcopum, & Capitulum, videtur procedere etiam si sola electio, nominatio, seu præsentatio personæ sit diuisa, & collatio remaneat communis, ut in Ecclesia Segobien. & Palentina, iuxta infra dicta num. 733. & seq.

716 Et idem erit in iure patronatus, seu præsentandi communi Episcopi ratione Dignitatis, & aliorum per concordiam diuiso, quoad turnum Episcopi, nam in eo poterit gaudere alternatiua.

717 Nec prædictis obstat d. c. fi. de Prab. in 6. quia termini illius sunt diuersi, & ratio diuersa.

718 Ad d. decis. Putei 88. lib. 3. responderi potest, quod vel quod non est vera, ex d. doctrina Ioannis Andr. in d. cap. cum in illis. §. fin. quem sequuntur plures relati in d. decis. Salamantina alternatiuæ, vel quod procedit cum concordia illa, & diuisio mensium facta fuit concessa iam alternatiua Episcopo, & ab eo acceptata, & ea iam gaudente Capitulo ex Beneficio Episcopi, tunc enim pro tempore illius alternatiuæ videbatur Capitulo posse ea uti, ex quo ante diuisionem ipsi competeat.

719 Sed verius est, quod in terminis alternatiuæ antiquæ, in qua illa decisio loquitur, alternatiua concessa Episcopo prodest Capitulo, ubi menses Ordinarij inter Episcopum, & Capitulum sunt diuisi, ex concordia, ut ibi dicitur etiam si concordia, & diuisio esset facta ante concessam alternatiuam, ut patet ex dict. Salamantina alternatiuæ, quod tamen non procedit ex eo, quod prouisio adhuc fiet iure communi, etiam facta ista diuisione, sed quia per concordiam diuiduntur menses Ordinarij, prout competere debent Episcopo, & Capitulo, & sic stante alternatiua, quæ posset prodesse Capitulo menses alternatiuæ.

Ad confirmationem respondet González supra numero 20. quod tunc solum est diuisum exercitium, non tamen ipsum ius conferendi, quando ille, ad quem turnus spectat, confert communi nomine, secus vero, si confert solo iure proprio, ut in causa d. deci. Salamantina alternatiuæ, & quod ita fuit distinctum & declaratum in d. Romana Beneficiatus S. Petri 28. April. 1595. coram Gipsio, & in d. Salamantina Portionis 16. Maij 1603. coram D. Iusto. Sed ibi saltem in d. Romana solum dicitur, quod quando est diuisa simultanea, quilibet confert in suo turno iure proprio, nec fit talis distinctio. Et illa decis. Salamantina Portionis 30. Apr. & 25. Jun. 1599. coram D. Mellino, in confirmatione allegata loquitur in eadē concordia facta inter Episcopum, & Capitulum Salamantinum, de qua in d. deci. Salamantina alternatiuæ: unde ad d. confirmationem respondendum est, ut supra n. 242.

Sed hic est difficultas, an prædicta resolutio procedat, etiam si concordia non sit autoritate Apostolica confirmata, an vero requiratur, quod sit confirmata? Et quidem videtur pro tempore Episcopi eam facientis concordiam valere, etiam si non sit confirmata, & consequenter in ea pro tunc procedere dictam resolutionem, iuxta supra dicta numero 709. non tamen transire ad successores in Episcopatu, etiam si sit facta nomine Dignitatis, & successorum, nisi sit ab illis approbata, seu obseruata cap. de cetero cap. veniens de transact. Rota in vna Oscan. Canon. 9. Martij 1592. coram Illustrissimo Seraphino, in qua fuit resolutum. Non esse locum executioni Breui de capienda possess. illius, qui reseruati, ex reg. 8. Gregor. XIII. cum in aliis constaret de prouisione anteriori Capituli, & prætenderetur ad illud spectare collationem vigore conuentionis, seu statuti, ad quod probandum & obseruationem illius debebat admitti ab auditore Camere, cum ista exceptio oriretur ex ipso Breui, & sic cessabat, quod dicebatur dictam concordiam non fuisse confirmatam, & ideo expirasse morte illius Episcopi, cum quo fuit inita, quia prædicta concordia fuit facta nomine Dignitatis, & successorum, ideo potuit à successoribus obseruari, & dati erant articuli ad probandam obseruantiam, & c. Sed satis esse, quod Episcopus non reclamauerit ut sustineatur prouisio Capituli. Puteus decisio. 21. de Prab. & inferiorem collatorem etiam venire appellatione ordinarij, & c. Rota etiam in vna Vlisbonen. Beneficij de Ouidos 20. Aprilis 1598. coram Dom. Lancelloto, in qua fuit resolutum, constare de iure Petri prouisi à Priore S. Iacobi de Ouidos, qui licet non sit fundatus super iure conferendi Beneficia sue Parochia, competit tamen ei ex concordia inter Archiepiscopum Vlisbonen. & Reginam Catherinam, ac Priores Ecclesiarum sui iuris patronatus inita, quod durantibus differentijs inter ipsos existentibus, Beneficia dictarum Ecclesiarum alternatim prouiderentur, nec obstat, quod concordia, ut non confirmata à Papa non sit transitoria ad successores in Archiepiscopatu, c. veniens de transact. quia satis ligat Georgium Archiepiscopum, cum ipse illam approbauerit conferendo iuxta tenorem alternatiuæ, & approbando collationes à Priori eius vigore factas, Aym. consil. 158. numer. 2. & 3. & consil. 159. nu. 5. in fin. vltra, quod præter concordiam Prior est in quasi possessione conferendis per turnum, quod solum sufficit, ut collatio facta Petro fuerit valida capit. cum olim de causa post. cap. consultationibus de iure patron. & c.

Verum prædicta concordia facta per Episcopum cum suo capitulo, videbatur transire ad successores

fores, etiam si non esset à Papa confirmata iuxta doctrinam Ofsiensis in cap. nouit. de his que fiunt à Prelatis sine consensu Capituli, quam ibi sequuntur Ioan. And. Butrius, Card. & Imola, & glossa in Clementina secunda, §. fin. verb. Ecclesiam de rebus Ecclesie, & Rotae dec. 756. num. tertio parte prima diuers. quod Episcopus de bonis, seu iuribus suæ mensæ Episcopalis potest donare, & alienare Capitulo sine solemnitate, quia non potest dici alienatum ab Ecclesia, quod semper in dominio Ecclesie retinetur, & c. ergo multo magis poterit facere concordiam cum suo Capitulo super prouisione communi, & simultanea diuidenda.

Respondetur tamen prædictam doctrinam Ofsien. esse dubiam, ut per Card. in d. Clem. 2. §. fi. 6. g. & contra eam tenet Bonif. ibidem n. 16. dicens, quod in eo, quod detrahatur à mensa Episcopali distincta à mensa Capituli, est alienatio, quam solus Episcopus facere non potest, ut c. 1. de reb. Ecclesie non alienant. & d. §. fina. & hoc videtur verius, & in proposito ita sentit Rota in dict. Ofsen. Canonici, & in A. bulen. Canonicius Penitentiariæ inf. adducta c. 4. m. 140.

Sed prædicta doctrina, & resolutio difficultatis propositæ, quatenus dico, quod facta concordia, & diuisione simultaneæ etiam non confirmata, intrat alternatiua in turno & prouisione Episcopi pro tempore, quo concordia durat, videtur corrumpi ex traditis per González post hæc scripta visum d. glo. 45. §. 1. ex n. 93. præsertim ex dec. Rotæ, quam refert in vna Columbren. Canonicius 24. Maij 1599. coram D. Mellino in qua, ut ait, fuit resolutum, quod quamuis fuisset facta diuisio inter Episcopum, & Capitulum per choros, & de super esset iura inter eos concordia, quæ Apostolica confirmatione fuerat munita, nihilominus non intrabat alternatiua per Episcopum Columbren. acceptata ex duplici ratione per eandem decisionem assignata, prima, quia in confirmatione Apostolica dicta concordia aderat clausula expressa, salus reservationibus Apostolicis, & sine earum præiudicio, & ideo si ante concordiam non poterat Episcopus conferre, nisi in solis quatuor mensibus ordinariis, sic etiam, nec post concordiam cum Canonicius dicta Ecclesia Cathedralis non sine libera, sed simultaneæ collationis, & alternatiua locum non habeat, nisi in Beneficiis liberi collationis, ac dicta confirmatio Apostolica præseruet præiudicium Sedis Apostolicæ, ac saluet reservationes Apostolicas, ita ut ad hunc effectum esset perinde, ac si d. confirmatio obreta, non esset, & ideo alternatiua intrare non poterat, unde quando dicta clausula, salus reservationibus & c. appositæ fuerit in confirmatione concordie in nullo casu intrabit alternatiua, cum constet de voluntate Papæ nolentis includi, Bart. in l. si quis prior n. 3. ff. ad Trebell. Mobed, dec. 23. n. 2. & 3. de Præb. secunda ratio fuit, quia Episcopus, & Capitulum nihil possunt facere inter se in præiudicium Sedis Apostolicæ, ad effectum, ut ex tali statuto, vel concordia tollantur reservationes Apostolicæ mensib. in quibus antea Episcopus prouidere non poterat propter simultaneam collationem, cum in potestate inferiorum non sit per eorum pacta priuare reservationibus Apostolicis, vel illas diminuire, c. cum inferior. ca. quod super his, de maiori tate & obedientia. Clementina, ne Roman. de election. glo. & Bart. & alij in authen. quæ supplicatio C. de precib. Imperatori offeren. Paris. conf. 111. num. 6. lib. primo Felin. plenissime in d. cap. quod super his num. 1. vsq. ad fi. Rota, quæ loquitur de simili turno, seu vicissitudine dec. 3. post mediū vers.

nec potest dici, de concess. Præb. in antiquior. Bignetti, nam alias si possent facere, quod Beneficia simultaneæ collationis efficerentur libera collationis, ut intraret alternatiua in illis, daretur occasio, ut facilis via aperiretur includendi in alternatiua Beneficia, quæ sunt simultaneæ collationis, & elude. di. dispositionem regulæ nostræ, ita dicta decisione Columbrensi.

Vnde resoluit González ibi ex num. 71. & quod, si agitur de diuidendis collationibus, ut commodius fiant, & discordiarum euitetur occasio, secluso effectui reg. nostræ, proculdubio valet concordia, & diuisio, ex d. Clem. 2. vers. & ut facilius de iure patroni. vbi glo. & Dd. & d. ca. fin. de Præb. in 6. & l. vne. vers. vsus ff. de seru. tituli. & l. quoties. 34. ff. de usufruct. & traditis per Boerium dec. 5. a. n. 2. Lamb. lib. 1. par. 2. art. 36. a. n. 6. Couar. pract. ca. 40. n. 19. 2. & Casarem de Grassis dec. 3. de re indicata. Si vero agitur ad effectum reg. nostræ, scilicet, ut intret alternatiua in istis Beneficiis, quæ alias erant simultaneæ, & non libera collationis, quando concordia fuit per sedem Apostolicam ex certa scientia confirmata, sine vlla difficultate intrabit alternatiua, ut fuit decusum in d. Salamantina alternatiua, & in dicta Salamantina Portionis, quando vero fuit confirmata cum restrictione illius clausulæ, salus reservationibus Apostolicis, & sine illarum præiudicio, minime alternatiua locus erit, ut in d. Columbren. Canonicius, nec etiam erit ei locus, quando fuit confirmata concordia in forma communi dumtaxat, aut quando non fuit confirmata nisi fuerit longo tempore obseruata, nam stante longa consuetudine, super d. diuisione, seu libera collatione, alternatiua locus erit & c.

His tamen non obstantibus, & persisto in prædicta mea resolutione, & adhuc existimo, stante concordia, & diuisione simultaneæ, intrare alternatiuam in turno & prouisione Episcopi, etiam si illa non sit confirmata, nec obstat, quod Episcopus, & Capitulum non possunt per eorum pacta præiudicare sedi Apostolicæ, & eius reservationibus, & c. quia istud præiudicium venit in consequentiam, & sic non attenditur ex regul. l. si quis nec causam ff. si certum petat, vbi Ias. ex num. 3. Probis ad Monach. in cap. cum in illis. n. fi. de Præb. in 6. Feretrus conf. 64. & 243. numer. 3. cum aliis per González d. glo. 45. §. 1. numer. 35. & cum Episcopus, & Capitulum in faciendâ huiusmodi concordia, & diuisione vtantur iure suo & permissione iuris, non videntur fraudem committere l. nullus 56. ff. de reg. iuris cum aliis per glo. & Decium ibi.

Rursus existimo intrare alternatiuam, & quando concordia fuit confirmata cum clausula, salus reservationibus Apostolicis, & sine earum præiudicio. Nam ista clausula non ponitur ad tollendam alternatiuam sed ad saluandas, & præseruandas reservationes Apostolicas, siue octo, siue sex mensium, & alias, ita ut per talem confirmationem non intelligatur dari ius in reueruatis, & per illam clausulam potius exprimitur id, quod de iure inest, & sic nihil operatur l. 3. ff. de legat. & dicitur alias infra 11. par. cap. 5. num. 21. & 335.

Et de materia turnorum in collationibus Beneficiorum, vide González d. glo. 45. §. 3. vbi de ista materia in particulari agit, & aliquas q. tractat. & vide etiam dicta sup. a. n. 233.

Septimo dubitatur, & supposito, quod electio personæ Penitentiarij quandocumque faciendâ ad solum Episcopum spectat, absque consensu Capituli, collatio autem Præbendæ ab illis fieri debet, ad quo

ante spectabat, iuxta declarationem S. Cong. Concilij, vt infra dicitur *cap. 4. a nu. 137.* an in Ecclesiis, in quibus collatio Præbendarum est communis Episcopi, & Capituli, vt in hac Ecclesia Abulen. & aliis, vacante Canonatu, & Præbenda Pœnitentiariæ in mense alternato, puta Febr. April. Aug. seu Octo. Episcopus virtute alternatiuæ acceptatæ possit eligere personam Pœnitentiarij, & illi sit faciendâ collatio ab Episcopo, & Capitulo: & idē dubium est, vbi collatio Præbendarum esset solius Capituli, quod est quærendum, an in Canonatu, & Præbenda Pœnitentiariæ possit Episcopus gaudere alternatiua, non obstante, quod collatio Præbendarum sit communis Episcopi, & Capituli, vel solius Capituli Et videtur, quod non, nam alternatiua est restricta ad Beneficia, quæ spectant ad liberam Episcoporum, dumtaxat, non autem aliorum cum eis dispositionem, &c. vt in d. verbis reg. & in Pœnitentiaria, licet electio personæ ad solum Episcopum pertineat, tamen collatio Præbendæ est communis, seu solius Capituli in prædictis Ecclesiis, vt supponimus, & sic non potest dici spectare ad liberam Episcoporum, dumtaxat dispositionem & ita hanc partem negatiuam aliqui tenent.

730 Nihilominus tamen verior videtur pars affirm. nam considerandū est, quod Pœnitentiarius habet officium Pœnitentiarij, q. est principalis, & insuper Præbendâ Canon. illi vnitam, seu annexam, vt patet ex S. Con. Trid. *sess. 24. de ref. c. 8* & dicit *inf. 15. p. c. n. 250.* cū ergo electio personæ Pœnitentiarij, & sic dispositio officij Pœnitentiarij, quod est principalis, spectet ad solum Episcopum, habebit in eo locum alternatiua, non obstante, quod collatio Præbendæ annexæ sit communis, seu solius Capituli, nam id est attendendum, quod est principalis, nec Capitulum potest conferre, nisi electo ab Episcopo in Pœnitentiarium, & tunc per accidens, & in consequentiam Capitulum fruatur alternatiua in collatione Præbendæ annexæ Pœnitentiario, ex reg. *l. 1. ff. de author. tutor. de qua per glo. in §. ex non scripto. verb. diuturni institui. de iure naturali*, quod in consequentiam, & per obliquum aliquid permittitur, quod alias principaliter, & directo denegatur, & ex reg. *l. Aryst. ff. quæ res pignori oblig. poss. in §. ibi*, Sape enim, quod quis ex sua persona non habet hoc, per extraneum habere potest. Et *l. si communem ff. quemadmodū seruittutes admittantur*, quod ratione communionis quis consequitur, quod per se non posset, & est in simili *glo. fin. in c. vnic. §. verum, de iure patron. in 6.* quam DD. ibi communiter sequuntur, & alij *inf. citati, c. ult. numero 210.*

731 Et ita plane tenuit Rota t. in vna Mayoricen. Canonatus, seu Pœnitentiariæ coram Illustrissimo Mellino, & corā Illustrissimo Seraphino, in qua cōsequenter, & conformiter ad ista resolverunt Domini vacante Pœnitentiaria in mense Sept. habente Episcopo alternatiuam, prouisionem, & electionem Pœnitentiarij spectare ad Papā ratione mensis Apostolici, nec valere prouisionem factā ab Episcopo, & Capitulo, non obstante, quod collatio Præbendarum esset communis Episcopi, & Capituli. Licet in illa coram D. Seraphino, Domini videantur velle quod in illo casu posset Episcopus, & Capitulum facere collationē Præbendæ Pœnitentiario electo à Papa, nisi ipse papa præueniret eligendo simul, & conferendo, quod mihi non placet, nam tunc nullo modo posset collatio Præbendæ ad Episcopum, & Capitulum pertinere, sed ad Papam vti sequela, vt in illa coram D. Mellino, & in consequentiam, sicut quan-

do vacaret in mensibus alternatis Episcopi, in consequentiam collatio Præbendæ spectaret etiam ad Capitulum, & non solum in duob. mensibus quicquid in illa coram D. Seraphino controuertatur, quæ decif. sic se habent.

Mayoricen. Canonatus 15. Nouem. 1593.
coram D. Mellino.

Domini concorditer t. resolverunt, non constare de bono iure Maior. moti fuerunt, quia Episcopus acceptauit alternatiuam, & vacatio succ. esset in mense Septem. ideo prouisio spectabat ad Papam, & non ad Episcopum, & Capitulum, a quibus ipse fuit prouisus, nec potest renouari in dubium acceptatio alternatiuæ, & residentia Episcopi, quia de acceptatione constat in actis, & ex confessione Episcopi: residentia vero probatur ex prouisione Maior. quæ est facta ab Episcopo in domo Capitulari Ecclesie Mayoricen. die sequenti post vacationē, vltra quod absentia Episcopi priuat ipsum cōmodo alternatiuæ, sed non præiudicat Papæ, vt fuit resolutū, in causa Faentina Canonatus 16. Decemb. coram R. P. D. Blancheto. Non obstat, quod alternatiua est restricta ad Beneficia, quæ spectant ad liberam collationem solius Episcopi, & collatio in Cathedralibus est communis Episcopi, & Capituli, *Cassad. deci. 22. de Præben.* & licet electio personæ Pœnitentiarij spectet ad Episcopum, tamen collatio Præbendæ pertinet ad eos, ad quos ante cōcilium spectabat, vt in ista causa Cong. Illustrissimorum Cardinalium S. Concilij interpretum censuit, quoniam respondebāt Domini hoc procedere, quando electio pertinet ad Episcopum, non autem quando vacatio contingit in mense Apostolico, pro vt eadem Congreg. censuit in causa Salamantina, & Tirafonen. nominationis Pœnitentiarij, quia, cum Præbenda, sit vnita officio Pœnitentiarij, collatio Præbendæ, vti sequela officij Pœnitentiarij, spectat ad Papam ad quem pertinet electio personæ Pœnitentiarij, *glo. in c. ult. verb. datur, de rescrip. in 6. Peregrin. decif. 40. lib. 1. Anon. August. tit. de vnio. §. 3. alias, si collatio Præbendæ spectaret ad Episcopum, & Capitulum quando electio Pœnitentiarij pertinet ad Papam sequerentur plura absurda, secundum Dominos, primum quod prouisio Papæ redderetur elusoria, si Episcopus, & Capitulum, alteri conferrent Præbendam, quia electus à Papa ex collatione nullum commodum consequeretur, secundum quod esset necessarius duplex titulus, vnus à Papa, alter ab inferiore; tertium, quod Præbenda esset vnita officio Pœnitentiarij, & Pœnitentiarius haberet solum officium sine Præbenda, & tamen vni totum eadem debet esse dispositio. Angel. in l. sed si plures. §. filio. n. 1. & ibi Inola in princ. ff. de vulg. & pupill. substitut. qui ex hoc inferunt ad eum, qui impetrat Ecclesiam, cui alia est vnita, vt non possit vnā sine alia possidere.*

In eadem coram D. Seraphino 24. Ianuarij. 1597.

Fuit dubitatum super validitate collationis Canonici, & Præbendæ Ecclesie Mayoricen. vnita officio Pœnitentiarij iuxta decretum S. Concilij Trid. *sess. 24. ca. 8. de refor.* facta per Episcopum Mayoricen. cum vacarent per obitū cuiusdā Ant. Pellicer. de mense Sept. 1585. & in hoc versabatur difficultas, quod Episcopus acceptauerat alternatiuam, & sic mensis Sept. effectus erat

Apostol.

AFICIA
de
engf.

Apostolicus, ideo dubitatur, an electio Pœnitentiarij spectaret ad Papam, vel ad Episcopum, & pro validitate deducebatur alternatiua capere tantum beneficia, quæ spectant ad liberam Episcopi collationem, sed in casu proposito electionem esse quidem Episcopi, sed collationem spectare ad Episcopum, & Capitulum, ideoque non habere locum alternatiua, ita ut Papa competat electio, & pro hac parte allegabatur quadam decis. S. Cong. Concil. in causa Gerund. contrarium tamen in hac causa fuit resolutum coram R. P. D. meo Mellino, & deinde coram me in presenti cause propositione confirmatum, & moti fuerunt Domini hac potissimum ratione, quia ante collationem, quæ fieri debet per eos, ad quos spectat, necesse est, ut præcedat electio persone valida, quæ electio spectat ad Episcopum solum, verum cum vigore alternatiue non posset Episcopus eligere in mense Sept. qui est effectus Apostolicus, electio spectat ad Papam, nam in hac electione nihil habet commune Capitulum cum Episcopo, & per consequens necesse habet Episcopus, & Capitulum conferre ei, quem Papa elegerit, ideoque Papa præueniendo eligit simul, & confert, nullumque ex hoc fit præiudicium collatorum qui electio conferre tenentur, & non alijs, neque obstat decisio in causa Gerund. quia non fuerat quaesitum, an electio & collatio spectaret ad Papam, vel ad Episcopum, sed an electio Episcopi immutaret naturam collationis præsupponendo electionem factâ ab Episc. & in hac parte optimè fuit responsu non immutare, quod est relicta facultas conferendi cui de iure cõpeteret, sed hoc vix locu habere potest in Papa, cū Papa similes gratias imperfectas facere non soleat, & ex hoc tolluntur omnia, quæ ex aduerso allegantur, nam quod dicitur posse enenire absurdum, quod hoc pacto in duobus tantis mensibus posset Capitulum conferre huiusmodi Præbendam, & Canonicatum, quia dato, quod hoc sit verum, non tamen esset inconueniens cum non respectu vnus, aut alterius Beneficij concedatur alternatiua, sed generaliter respectu omnium, præterquam reseruatorum, & ideo compensatur præiudici, quod ex accidenti oritur circa aliquod corpus Beneficij, cum emolumento, quod Episcopus consequitur ex ademptione duorum mensium, & ut dictum est, hoc præiudicium Capituli non est considerabile, cum omnino cogatur conferre ei, quem Episcopus elegerit, quare conclusum fuit collationem factam per Episcopum non fuisse validam, cum præcederet valida electio, quæ non præcessit ex eo, quod illo mense non poterat ipse eligere, qui spectabat electio ad Papam, & ita post trinas propositiones fuit per Dominos conclusum.

733 Præterea quando in Pœnitentiaria solum consideratur Canonicatus, & præbenda, cum onere Pœnitentiarij, seu audiendi confessiones, sicut in Præbenda lecturæ deputata, ex decreto Concil. sess. 5. de reform. ca. 1. solum consideratur Canonicatus, & præbenda, cum onere lecturæ adhuc Episcopus gauderet in ea alternatiua, supposito, quod ad eum spectet electio persone, quamvis collatio præbendæ esset communis eius, & Capituli, nam ad hoc, ut intraret alternatiua, sufficit, quod Beneficium spectet ad liberam dispositionem, vel electionem solius Episcopi, ut patet ibi, ad liberam ipsorum duntaxat, unde prima consideratur, quod ad Episcopum spectet prima dispositio Beneficij, quamvis ad alium spectet collatio, seu institutio, vel confirmatio.

734 Et sic si Episcopus habet tunc præsentandi ad aliquod Beneficium ratione suæ Dignitatis, intrabit in eo alternatiua, non obstante quod institutio ad alium spectet, & etiam si esset in aliena Diocesi, iuxta d. in

5. dubio n. 705. & sic institutio spectaret ad Ordinarium Diocesis, ubi situm erat Beneficium, & idem in electione.

Cum ergo ad Episcopum spectet electio persone in Pœnitentiaria, quomodocumque illa confideretur, intrabit in ea alternatiua, quamvis personæ electæ sit faciendæ collatio ab Episcopo, & Capitulo, seu à Capitulo solo, & ita dixi, & fuit practicum, in Pœnitentiaria huius Ecclesiæ, Abulen. vacante de mense Aug. 1600. prohibitum Doctoris Laurentij Cachon, Episcopo gaudente alternatiua, ad quam fuit per D. Episcopum electus D. Martin. de Aguierré Canonicus lecturæ Eccle. Segobien. & ei fuit facta collatio per Episcopum, & Capit. ad quos simul spectat collatio præb. de qua tamen tanquam reseruata ratione mensis fuit per papam proutius quidam Roderic. Gom. Toletanæ Diocesis super quo pendet modo causa in Rota.

In qua extraiudicialiter proposita de ordine Illustrissimi Cardinalis Arigonij Sanctissimi D. N. pauli V. pro-Datarij, fuit posthæc facta sequens decis. coram D. Iusto Abul. Canonicatus Pœnitentiariæ Lunæ 7. Maij 1607. Canonicatus & Præbenda, cui est vnus officium Pœnitentiariæ in Ecclesiâ Abul. vacatum in mense August. & vigore alternatiue acceptate Episcopus Abul. contulit Martino Aguierré, sed S. D. N. contulit Roderico G. n. Vnde Illustrissimus D. pro-Datarius mandauit mihi ut proponerem in Rota punctum, ad quem spectaret huiusmodi prouisio, ad Episcopum, scilicet, vel ad Papam? Et eo proposito, Domini censuerunt spectare ad Papam, si quidem electio persone Pœnitent. vacante officio in mense Apostolico, vel reseruat, spectat ad Papam, ut Cong. Concilij censuit, & d. tñ est decret. in sumario. cum igitur officium vacauerit in mense Aug. Apostol. tam electio, quam collatio spectat ad Papam, non obstat alternatiua per Episcopum acceptata, quæ facit de mense Apost. ordinari. quia effectus alternatiue cessat in his, quæ spectant ad Episcopum simul cum Cap. non ad liberam Episcopi collat. ut dixit Rota coram Illustriss. D. Card. Pamphilio, in causa Assisen. Canonicatus 14. Junij 1600. & coram me in Tarraconen. Sacrific. 26. Junij. 1602. & sæpe alias, hoc est in proposito casu. Non obstat, quod electio persone spectet ad solum Episcopum, ut S. Cong. Concil. censuit, & data est copia decreti, & Rota coram bona memoria Orano in alia Abulen. Pœnitentiariæ 17. Aprilis 1589. idem censuerunt, unde sequi videtur ad Episcopum solum pertinere, & intrare alternatiua, ut in decisionibus Maioricens. Pœnitentiaria quæ dantur, vna coram Illustrissimo D. Card. Mellino die 15. Nou. anni 1593. alia coram Illustrissimo D. Card. Seraphino 24. Ianu. 1597. nam responsu fuit decretum Congregationis, & decisio in causa Abul. procedere stante vacatione in mense ordinario: Nos autem loquimur de mense Apostolico, & sic, quando electio spectat ad Papam. In causa vero Maioricens. vacatio erat in mense Sept. ordinario, sed vigore alternatiue factus erat Apostolicus, ideo Papa elegit, & contulit, quia quando Papa cõpetit electio persone, competit etiam collatio Præbendæ, ut colligitur ex eisdem decisionibus, non obstat dicere, quod in mense Aug. eadem ratione concludendum videatur virtute alternatiue factum esse ordinarium, quia firma est reg. quod in mensibus Apostolicis electio spectat ad Papam, in mensibus vero ordinarijs ad Episcopum, menses autem Ordinarij sunt 4. in quib. nō negatur intrare posse alternatiua, & mensis Martij & Sept. perinebit ad Papam, ut decisu fuit in causa Maioricens. ubi nō deciditur, quod intraret in mensibus Apostolicis. Et quāvis regulariter alternatiua præcedat in mensibus Apostolicis, hoc enenit, quia

de iure absolute Episcopus habet proprium ius conferendi, quo ad alia Beneficia, sed ad electionem Pœnitentiarij habet tantum ius in mensibus ordinariis, non in reſeruat, ut dixit Congreg. Concilij, & ideo non poteſt habere communicationem alternatiua in Apoſtolicis, in quibus nullum habet ius, ſed tantum in ordinariis, in quibus competere poteſt alternatiua, quoad electionem perſone, quæ ad ſolum Episcopum ſpectat, & conſequenter in mensibus Apoſtolicis ad Papam ſpectat electio perſone, & collatio Præbendæ & Canoniciatus ex reg. reſervatoria menſium, ex alternatiua acceptata Episcopus habebit duos menſes alternatos, in quibus poterit eligere, & ſimul cum Capitulo conferre, Papa vero ad alios duos menſes ad eligendum, & conſecutivæ, vel in ſequelam ad conferendum, ut in cauſa Maioricensi fuit deciſum, ubi coram Illuſt. Seraphino ſublatus fuit abſurdum, quod allegabatur, ſcilicet, hoc pacto Capitulum poſſe ſolummodo conferre in duobus menſibus. Si autem in hac Pœnitentiaria officij erectione, & unione Canoniciatus & Præbendæ, vigore Conc. Trid. facta plus iuris acquiritur Papæ, quam Episcopo, non eſt mirum, quia plus eſt Papa, quam Episcopus, & ſic deciſum in hoc caſu prouiſionem ſpectare ad Papam.

Sed non obſtante iſta deciſ. perſiſto in ſupradicta ſententia, quod alternatiua intrat in Pœnitentiaria, etiam ſi collatio præbendæ ſit communis Episcopi, & Capituli, aut ſolius Capituli, nam cum electio perſonæ Pœnitentiarij, & diſpoſitio, & prouiſio officij Pœnitentiarij ad ſolum Episcopum ſpectet, ut eſt deciſum, habebit in eo locum alternatiua, ad quæ ſufficit, quod Beneficium ſpectet ad liberam diſpoſitionem, ſeu præſentationem, vel electionem ſolius Episcopi, ut in reg. nec reſert quod collatio Præbendæ ſit communis, vel ſolius Capituli, nam Præbenda eſt acceſſoria, & annexa officij Pœnitentiarij, & attenditur, quod eſt principalis, ut dixi, quamvis in Præbenda non vnita, ſeu vnienda officio Pœnitentiarij etiam erecto, non haberet locum alternatiua. ſi eius collatio ad ſolum Episcopum non ſpectaret, quia tunc principaliter, & de per ſe conſideratur Præbenda, ex quo nondum erat actu vnita, & ſic vnio de i. vacatura non intraret, niſi in Præbenda vacante in 4. menſib. ord. iuxta d. infr. c. 4. n. ... & declarationes ibi adductas, quod ſecus eſt in Præbenda iam actu vnita, quæ non conſiderantur de per ſe, ſed tanquam acceſſoria, & ſequela officij pro cuius dote datur, facit reg. acceſſorium, l. 6. & gl. in ca. fin. de reſcript. eod. l. verb. datur, & ideo vacante Pœnitentiaria ſede Episcopali vacante, etiam in menſe ordinario Capitulum non poſſet illam providere, quamvis collatio Præbendæ pertineret ad Episcopum, & Capitulum ſimul, vel ad ſolum Capitulum, ſed eius prouiſio ſpectaret ad Papam priuatiue, ſtante regula ſecunda Cancellariæ reſervatoria Beneficiorum vacantium ſede Episcopali vacante, licet illa regula non reſeruet Beneficia ad collationem Episcopi cum alio, vel alijs pertinentia, ut inf. dicitur d. c. 4. n. ... & deciſiones Maioricens. adductæ ſunt plane pro noſtra ſententia, nam, ſi menſis Sept. ſtante alternatiua eſt papæ, ſeu Apoſtolicus, conſequenter menſis Auguſti debet eſſe Episcopi, & ordinariis, ut æqualitas ſeruetur, nam vtrumque pendet ab eadem reg. & contrariorum eadem eſt diſciplina, & ratio. cognito enim vno de contrariis, cognoscitur & alterum, Euerar. loco 19. a contrariis.

Nec ſatisfacit reſponſio Rotæ in d. dec. Abul. reſpondentis, quod firma eſt reg. u. quod in mensibus Apoſtolicis electio ſpectat ad Papam, in mensibus

vero ordinariis ad Episcopum, & quod menſes Ordinarij ſunt quatuor, in quibus intrare poſſet alternatiua, &c. & quod, quamvis regulariter alternatiua procedat in mensibus Apoſtolicis, hoc euenit, quia de iure absolute Episcopus habet proprium ius conferendi, quo ad alia Beneficia, ſed ad electionem Pœnitentiarij habet tantummodo ius in mensibus ordinariis, non in reſeruat, ut dixit Cong. Concil. & ideo non poteſt habere communicationem alternatiua in Apoſtolicis, in quibus nullum habet ius, ſed tantum in ordinariis, in quibus competere poteſt alternatiua, &c. nam iſta reſponſio, ſalua pace tanti tribunalis, certe corrumpit ex eo, quia ſicut ad alia Beneficia de iure absolute Episcopus habet proprium ius conferendi ſcluſa reſervatione, ita etiam ad electionem Pœnitentiarij, de iure absolute habet ius in quibuſcumque mensibus ceſſante reſervatione. Nemo etenim negabit, quod ſi Pœnitentiaria vacat ſede Apoſtolica vacante in quocumque menſe poſſit Episcopus eam providere, & Pœnitentiarium eligere. Nec contradicit d. S. Cong. Concilij, quæ ſolum fundatur in obſtaculo reſervationis auferentis prouiſionem, & electionem Pœnitentiarij, alias de iure Episcopo competentem ex Concil. Triden. ſeſ. 24. de reform. c. 8. ceſſante autem reſervationis obſtaculo, non negat S. Cong. quod electio Pœnitentiarij abſolute ad Episcopum ſpectet, imo id clare ſentit in declarationibus adductis d. c. 4. ubi ait quod electio Pœnitentiarij quandocumque facienda ad ſolum Episcopum ſpectat ita interpretando Concil. d. c. 8.

Nec eſt absolute verum, quod menſes Ordinarij ſint quatuor, nam ſtante alternatiua ſunt ſex, & ceſſantibus regulis per mortem papæ, omnes ſunt Ordinarij, ut alias diximus. Rurſus declaratio S. Cong. non dicit, quod in octo mensibus electio Pœnitentiarij pertineat ad papam, ſed indiſſinite, quod in mensibus reſeruat. Si ergo menſis Februar. Aprilis. Auguſti, & Octobris, non eſt reſeruat, propter alternatiuam conceſſam Episcopo, non obſtat d. declaratio.

Et ſi iſta reſponſio Rotæ eſſet vera, ſequeretur, quod etiam in Eccleſiis, ubi collatio præbendæ eſſet ſolius Episcopi, non intraret alternatiua in Pœnitentiaria, nam declaratio S. Cong. quæ generaliter ait, quod in mensibus reſeruat, ſeu Apoſtolicis electio Pœnitentiarij ſpectat ad papam, & non ad Episcopum, procedit etiam in Eccleſiis, ubi collatio præbendæ eſt ſolius Episcopi, ut eſt indubitatum. Si ergo ex iſta declaratione non poteſt competere alternatiua in mensibus Apoſtolicis, ea non competet etiam in Eccleſiis, ubi collatio præbendæ eſſet ſolius Episcopi, quod tamen eſt omnino falſum, & contra mentem omnium. Et dicere, quod in Pœnitentiaria intret alternatiua in quatuor mensibus ordinariis, & ſic, quod Episcopo non remaneant, niſi duo menſes, nempe Iun. & Decemb. nullo modo poteſt ſtare, nam id nõ eſt dare alternatiuam, ſed auferre ex quatuor mensib. ordinariis duos, & alternatiua datur ad augmentum, nempe ad dandum ſex menſes pro quatuor, & ſic ad augendum duos menſes, inductum autem ad augmentum non debet operari diminutionem, & e contra l. ſi mancipia ff. de fundo inſtructo. l. legata inutiliter, de adimen. le. rar. Euerar. loco 103. ab ordinatione, numero tertio & quarto.

Præterea Episcopus habens alternatiuam, & reſidens in ſuo Episcopatu eſſet peioris, deterioriſque condi-

conditionis in Pœnitentia, quam non habens, aut non residens, quod videtur absurdum, cum potius Papa per alternatiuam voluerit gratificare, non autem præiudicare, ut patet ex verbis regulæ, & quod obgratiam alicuius conceditur, nō est in eius dispendium retorquendum, ut est reg. iuris in 6. & habetur in l. nulla iuris ratio ff. de legi. & in l. quod favore C. eodem, ubi dicitur, quod favore quorundam constitutum est quibusdam, ad læsionem eorum nolumus inuentum videri, nec poterit responderi, quod compensetur istud præiudicium, quod oritur circa Pœnitentiam, cum adeptione duorum mensium in aliis Beneficiis, quia regula id non dicit. Secundo, quia augmentum istorum duorum mensium potius datur in compensationem oneris residentie, ut ex ipsa reg. constat, & tradit Hier. Gongal. in ea gl. 43. n. 129. & sic, si non posset intrare alternatiua sex mensium in Pœnitentia remaneret Episcopus cum suis quatuor mensibus ordinariis, sicut in aliis Præbendis, & Beneficiis simultaneæ collationis. Rursus Capitulo, cui auferbatur collatio Præbendæ vnitæ officio Pœnitentiarie in duobus mensibus nulla fiebat compensatio, & sic non erat credendum Papam illi voluisse præiudicare, cum id non exprimat l. 2. §. si quis à Principe ff. nequid in loco publico, cum aliis per Gongal. §. 4. proæ. n. 22. & gl. 28. à n. 1. & quamvis Capitulum cogatur conferre ei, quem Episcopus elegerit, non ideo præiudicium istud definit esse considerabile, cum adhuc collatio ista sit actus iurisdictionis honoris, & præminentie, Gongal. d. §. 4. proæ. n. 27. tandem dici non potest, quod in hac pœnitentia, rix erectione, & vnione Canoniciatus, & præbendæ vigore Concil. Trid. facta plus iuris acquiratur Papæ, quam Episcopo, ut dicitur in d. dec. ad fi. quia Concil. d. ca. 8. de papa nullam mentionem facit, sed solum de Episcopo, quamvis Papæ saluum maneat suum ius cōcurrenti cum Ordinariis, & stante referuatione priuatiue prouidendi &c. ex quibus apparet Rotam in d. decis. Abul. non loqui consequenter ad decis. Maioricens. & standum esse in resolutione à nobis tradita, spero Rotam melius informatam recessuram esse ab ista nouissima decis. Episcopis valde præiudiciali.

⁷⁶ Octauo circa illa verba, *libere disponendi facultatem concessis*, dubitatur, an ista facultas data Episcopis per alternatiuam intelligatur ita, ut prorsus sit sublata referuatio de Beneficiis vacantiis in mensibus, in t. p. reg. referuatis, an vero solummodo detur illis facultas prouidendi talia Beneficia, non obstante referuatione, sine eius tamen extinctione, de qua agit Gongal. §. 3. ex n. 26. & nos agimus sup. n. 22. ibi vide.

⁷⁷ Nono dubitatur, *an*, si Episcopus, qui acceptauit alternatiuam, obtinuit postea indultum à Sede Apostolica, ut possit conferre Beneficia vacantia in omnibus mensibus anni, per tale indultum sit visus renuntiare alternatiuæ, quā q. mouet Gong. d. gl. 53. q. ex n. 43. & concludit, quod nō, cum Caputaquen. dec. 309. p. 1. & decis. 88. & 377. num. 3. p. 2. & Anaft. Germino. de indultis Card. §. volumus, nu. 11. nam alternatiua per regulam nostram concessa non est incompatibilis cum indulto conferendi in omnibus mensibus, &c.

⁷⁸ Decimo *an* circa amissionem alternatiuæ, de qua in illis verbis, *ac etiam voluit, ut si ipsi, &c. usque ad illa, nullus esset roboris vel momenti*, quæ explicantur per Gong. ex gl. 54. vsq. ad 57. dubitatur, an eo ipso, quod Episcopus se intromittit in prouisione Bene-

ficiorum vacantium in mensibus, papæ, vel aliorum quomodolibet referuatorum, seu affectorum, aut quominus prouisiones Papæ de illis effectum consequantur, impedimentum quoquomodo præstiterit, vsu & beneficio alternatiuæ statim priuatus existat, & prouisiones illius prætextu deinceps faciendæ, sint nullæ in quo dicendum est, quod sic ut in d. vers. ac etiam voluit, expresse cauetur, nisi forte habuerit aliquam iustam causam excusationis, aut careat dolo, ut in dec. Aragoniæ 23 in manuscriptis, quæ ait, quod si Episcopus, cui concessa est alternatiua, prouiderit de Beneficiis vacantibus in aliis mensibus per reg. concessis. Ordini, qui menses propter alternatiuam efficiuntur Papæ, perdit alternatiuam, quia abutitur gratia sibi concessa, & in illa Cæsaraugustana 6. Mart. 1587. supr. adducta, sub n. 706. ad fi. & in vna Pistorien. alternatiuæ 17. Oct. 1558. coram D. Quiroga, & in vna Auriensis Canoniciatus Cardinalatus 11. Ian. 1578. coram D. Bravio, & in vna Vicen. parcentoriæ 14. Dec. 1592. coram D. Blanche. quas decis. non abs re erit hic ponere, maxime, quia d. Vicen. alia etiam continet circa hanc materiam alternatiuæ.

Pistorien alternatiua 18. Octob. 1558. coram D. Quiroga.

Quidam Fantinus obtinens *Parochialem S. An-* ⁷⁸
dræ, & S. Ioannis de Angaria Diocesis Pistorien.
obiit ult. mensis Iulij 1556. circa mediam horam noctis, &
Episcopus Pistorien. die prima Augusti. sequentis de dis-
cretis Parochialibus, tanquam vacantibus per obitum d.
Fantini, eundem Casari Vesario prouidit, & successiue
vacante Plebe Castrinoui de mense Augusti. 1557. idem
Episcopus vigore alternatiuæ de illa eundem Thome Bri-
nillo similiter prouidit, & quidam Fanerius illam à
Papa impetrauit, & tandem introducta lite inter d. Fa-
nerium, & Thomam possessorem, pro parte Fanerij fuit
obiectum, etiā de abusu alternatiuæ præfata, quia d. Epis-
copus prouiderat d. Casari de Parochialibus præfatis va-
cantibus ult. mensis Iulij, Apostolici mensis, & quod per
consequens non poterat d. alternatiua vti, & licet pro
parte d. Thome fuisset dictum, quod per illam unicam
collationem Episcopus non perdidisset alternatiuam, quasi
fuisset modica contradictio, & allegatum fuit dictas Pa-
rochiales censeri vacasse de mense Augusti. licet nocte pri-
mi dici vacant, & quod alias Episcopus veniebat excu-
sandus, cum non esset in loco, ubi Fantinus obiit, & in du-
bio præsumebatur ignorantia, ex quo scientia nō proba-
tur ad l. verius ff. de probatio. cum vulg. tamen his nō
obstantibus Domini fuerunt pro abusu, & priuatione ex
illa unica collatione, & conditioe alternatiuæ, dummodo
de collatione, & prouisione Beneficiorum in reliquis sex
mensibus referuatis nō se intromittant. Ripa l. 1. respon-
e. 8. n. 2. Aym. conf. 138. n. 26. & in simili Bald. conf. 34.
n. 3. l. 2. Bertram. cōf. 148. l. 1. in nouis nō seruans illius
formam propter abusum perdidit illam facultatem, &
est casus legis in fine eiusdem alternatiuæ, & tradit So-
cin. conf. 81. n. 8. l. 1. & conf. 262. n. 4. l. 2. Fel. conf. 4.
num. 8. Tiraguell. de retractu. 8. glo. 7. num. 15. pag.
452. Curcius lun. conf. 137. n. 2. Ruin. conf. 28. n. 5. li. 1.
Probus in ca. vnic. in princ. de ætate & qualitate l. 6.
& in ca. volentes, num. 14. vers. absentie de priuili-
ead. l. & ad 2. dixerunt, quod per unicam solam colla-
tionem Episcopus perdidit alternatiuam, quia non
fuit satisfactum forme alternatiuæ, & propterea sus-
ficit modica contrauentio, Socin. d. conf. 262. n. 14. l. 2.

Tiraq. d. gloss. 7. numer. 15. *Gratus* resp. 73. l. 2. *Cagnol.* in l. si quis maior, numer. 96. C. de transact. & de minimo tradit *Decius* in cap. de appellationibus, numer. 2. cum seq. de appellat. ad 2. dixerunt, quod, cum obisset circa mediam horam noctis ult. diei Iulij, dicebatur obisse in Iulio, totum illud tempus, quod est ante dimidiam noctem, attribuitur d. diei ult. ad l. more Romanorum, ibi Ias. & alios allegat numer. 14. ff. de feriis, & c. 1. & 2. de feriis, quod à vespere in vespere Sabbatha sanctificantur, intelligitur, quoad festiuitatem Sanctorum. non autem, quod à vespere diei incipiat currere mensis. Et quo ad reliquum de ignorantia, D. dixerunt, quod, cum Episcopus ad prouisionem teneretur ex necessitate officij scire vacationem, presumebatur indagasse ad tradita per Rom. confi. 481. n. 9. & in prouidente indigno, quod non excusetur à pœna, nisi sufficiens probet ignorantiam, c. innotuit elect. ubi Abb. col. 3. n. 9. verum nec probari, & ad hoc, quod vigore scientia presumpsa debeat quis priuari, tradit in specie *Rebuff.* in praxi, titulus pœnæ contra collatores indignis conferentes, n. 1. & 3. & cum teneretur indagare, & scire etiam quod non sciisset, preiudicaret sibi, ac si sciisset, & per *Decium* in reg. qui cum alio num. 1. & 9. & *Cagnol.* num. 11. ff. de reg. iuris, quod procedit etiam in eligente ad Beneficia, ut per *Decium* ibi, n. 3. præcipue, quia Episcopus erat in Diocesi, & vicinis propter quod presumitur habuisse notitiam, cap. 4. & cap. quosdam. de præsumptione & in terminis de scientia mortis Beneficiarii, quod conferens censetur scire, tradit *Boerius* confi. 233. nu. duo-decimo.

Aurien. Canonicatus, Cardinalatus, 13. Ianua.
1578. coram D. Brauo.

740 **P**ropositæ causa *Aurien. Canonicatus, Cardinalatus* circa dubium, an Episcopus violauerit alternatiuam, & an Episcopus habuerit aliquam excusationem, Domini dixerunt in casu, & ad effectum, de quo agitur, satis constare de violatione alternatiue. Nam de acceptatione alternatiue satis constat ex instrumento. fol. 4. acceptata autem 1566. de violatione etiam apparet, cum de mense Ian. 1567. Episcopus fecerit prouisionem Canonici vacantis in personam *Licen. Mota*, qui mensis est Apostolicus, & de prouisione satis constat ex instrumento in actis productis, cui Domini satis fidem adhiberi affirmabant, cum non sit verisimile, quod si res aliter se haberet, Episcopus voluerit se submittere pœnis contentis in regula concessionis alternatiue, nec dubitabant de actu presentationis, nam *Ferdinand. Perez. Procurator Phœbi Rodriguez* petit, ut *Alfonfus Cesar Notarius* dicti instrumenti collationis illud daret in publica forma, & *Alfonfus Cesar Notarius* ait, quod ad petitionem partis dicti Phœbi illud extraxit ab originali, cuius assertioni standum est argu. cap. ad audientiam de præscrip. & in l. si quis decurio. C. de falsis, *Curius Senior* confi. 49. n. 75. *Decius* 450. & 423. *Alciat.* reg. 3. præsump. 3. minus autem dubitabant Episcopum non habuisse aliquam iustam causam excusationis, nam indultum Innoc. non suffragatur, cum, licet non sit in actis, ex eodem facultas tantum conferendi Præbendas Episcopo, & Capitulo, in casu, in quo ipsi hanc facultatem haberent datur, & quando prouisi de Canonicatibus Ecclesia *Aurien. Presbyteralibus* vigore expectatiuarum expectantium non se fecerint promoueri ad Sacerdotium, qui casus nihil habet commune cum præfenti prouisione, quia Episcopus solus fecit prouisionem tum etiam quia non

uenit casus indulti, & ita prout ex diuersis non est faciendi illatio aliqua argumen. l. *Papirianus* exul ff. de minor. minus etiam obstat Concil. Prouinciale Compostellanum, quia in eo non dicitur, quod Episcopus possit in omnibus mensibus prouidere, sed quod collatio fiat ab illis, ad quos pertinet, & licet hoc non exprimeretur, satis deberet intelligi ex defectu potestatis ipsorum statuentium, omnis etiam cessat difficultas, quia in indulto alternatiue expresse derogatur indultis, & priuilegiis quibuscumque, Put. decif. 164. l. 2. in simili casu videndus omnino, cum fuerit acceptata ab Episcopo de anno 1566. non potest aliquam ignorantiam præendere, argumento l. non est ferendus. ff. de transactione & l. ult. ff. pro socio.

Vicen. præcentoria, decimo quarto Decembris 1592. coram Domino Blancheto.

741 **F**uit per Dominos. † resolutum non constare Episcopum *Vicen.* amisisse alternatiuam, cum enim illam accepisse sit indubitatum, docendum est vel de amissione propter contranentionem claram, vel per renuntiationem Episcopi notam Reuerendissimo *Dataris* & acceptatam, quo enim pacto indulta fuit obligatio, eodem modo dissoluenda venit, l. nihil tam naturale de reg. iuris, de renuntiatione autem tantum abest, ut constet, quod imo ex literis scriptis per ipsum *Illustrissim.* & Reuerendissimo *Cardinali Ascanio Columnæ*, super hac præcentoria apparet de contrario. Nec hoc casus suffragatur mandatum, quia non fuit intimatum *Illustr. D. Dataris*, alias per mandatum ad renuntiandum alternatiue facile fieret fraus Summo Pontifici, cum in mensibus reservatis, occurrentibus vacationibus, renuntiatio in aliis mensibus acceptatio allegari posset, & ita ius fedis Apostolica esset incertum, ad quam evitandam incertitudinem introductæ fuerunt reg. de publican. resignationibus, & postea edita constitutiones, & ex hac causa tollende fraudis fuit resolutum coram me, in causa *Faentina Canonicatus* 16. Decemb. 1585. quod mensis incepti referatur ad fauorem sedis Apostolicæ durabat, etiam Episcopo absente, ne liceret Episcopis sui mense sibi concessio vigore alternatiue, & per recessum fraudare Summum Pontificem mense reservato. Quo vero ad contranentionem: primo illa non probatur, *Michael* enim, qui venit obiectiue contra prouisum Apostolicum, debet concludenter probare intentionem suam, Rota de exceptionibus in antiquis decif. 5. sed ex allegatis per ipsum non constat clare, quod Beneficium Annuntiationis *B. Marie Virginis* sit de iure patronatus, cum probatio sit admodum turbida: secundo, dato, quod constaret Beneficium esse tale, non tamen probatur dolus Episcopi, qui requiritur ad effectum amissionis iuris. *Aymon* confi. 16. in fin. imo, cum ipse contulerit illud vigore alternatiue, ut liberum, negari non potest dolum abfuisse, quo casu ea, que sonant in delictum, si animo non delinquendi committantur, pœnam non merentur, ut per *Barr.* in l. qui ea mente, n. 3. ff. de furtis, tradit *Gab. col.* 166. in filib. 2. nec refragatur, quod asserat illud fundatum à *Petro de Quintana*, quia cū ius patronatus possit amitti, seu extinguí, non potest inferri ad scientiam præsentiam, quod ius præsentandi pertineret ad Rectorem Ecclesiæ de Gorto, quia potuit pertinere etiam ad laicum. Præterea requiritur, quod Papa acceptet istam amissionem, forsitan enim potuit illam condonare, prout dicitur de Ecclesiis, qua volente inducitur caducas, *Alex.* confi. 173. ppe. fil. 2. & fuit sape in Rota resolutum, & quamuis contra-

contraueniens cadat ipso iure, tamen requiritur declaratio, Fel. c. Rodolphus n. 35. de rescrip. non obstat presumptio scientia ex visitatione desumpta, quia prelolet presumptio ignorantia ex alio positio collationis Beneficij, vbi liberi collecta presumptio scientia, ex visitationibus non obstant testes, quin ex literis Episcopi supradictis eorum probatio reddatur debilis, quomodo enim potest dici probatum Episcopum noluisse nisi iure alternatiue, si precentoriam rogat impetrari pro Michael, quia ad Papam collatio spectabat, & ex his ita decisum fuit.

742 Illud autem, quod in ista decis. Vican. dicitur requiri, quod Papa acceptet istam amissionem alternatiue, salua pace, mihi non placet, nam est contra verba ipsius regulæ. ibi ac etiam volunt, ut si ipsi, & c. vbi, & beneficij predicti facultatis, eo ipso priuati existant ac collationes, & alia dispositiones de Beneficiis illius preterea deinceps facienda nullius essent roboris vel momenti, in quibus verbis satis declarat Papa vel, quod contraueniens statim priuatus existat, vsu, & beneficio alternatiue, nec potest deinceps vigore illius prouidere, & sic non est necessaria alia declaratio, & acceptatio Papæ.

743 Et cessat exemplum, quod adductum de Ecclesia, qua volente inducitur caducitas, quia ibi non aderat huiusmodi declaratio voluntatis: & pena caducitatis non habet locum nisi Domino volente (cui forsitan magis placebit ad pensionem agere) lib. 2. ibi, volenti vbi glossa C. de iure empti. & ibi las. a. n. 6. Cassad. dec. 2. & 3. de locato. Tiraq. in l. si vngam verbo reuertur n. 8. Julius Clar. de emphyteosibus q. 9. n. 1. Flam. Paris. de resignatione Benef. l. 6. q. 3. n. 24. Rota dec. 28. parte secunda diuersorum, & posthæc Gonçal. gl. 56. a. n. 501 cum aliis.

744 Præterea pœnæ impositæ ipso iure, seu ipso facto, quæ consistunt in mera priuatione, & non requirunt aliquam actionem, seu executionem positiuam, qualis est pœna, de qua hic, statim incurruntur absque aliqua declaratione iuxta dicta infra xi. p. c. ult. n. 9. & ibi allegatos ait in pœnis etiam ipso iure impositis, quæ requirunt aliquam actionem positiuam, qualis est pœna caducitatis, requirunt non solum declaratio voluntatis partis, in cuius fauorem apponantur, & quod petat, sed etiam sententia declaratoria iudicis iuxta dicta ibi d. c. ult. & ibi allegatos ac Felin. n. c. Rodolphus de rescriptis n. 35. & sequenti, & Gigan. de pensio. q. 78. quamuis, quod attinet ad caducitatem, quod non requiratur aliqua sententia, vel declaratio iudicis sit communis sententia, vt per lul. Clar. d. q. 9. Flam. Paris. supra num. 25. & Rotam d. dec. 28. n. 4.

745 Rursus requiritur, quod papa acceptet amissionem alternatiue, si prouisiones per Episcopum interim factæ vigore alternatiue essent in pendenti ita vt Papa acceptante postea amissionem, conferrentur nullæ à principio, ad tradita per Specul. de locato §. nunc aliqua vers. 10. & Ang. ac Cinum, quos refert, & sequitur Felin. in c. de quarta n. 33. de prescrip. & per las. in d. l. 2. n. 17. & conf. 29. n. 3. vbi. 1. Tiraq. in d. ca. si vngam, verbo reuertatur. n. 270 alias 221. Nau. in Man. c. 23. a. n. 104. & In proposito Gonçal. d. gl. 56. n. 124. & seq. quod videtur inconueniens maxime, quia collatio est actus legitimus, qui non debet esse in pendenti, nec vagari sub incerto c. 2. in l. gl. de elect. in

746 6. Probus ad Monach. in c. tib. qui de rescrip. in 6. n. 8. Vnde verius videtur, quod conformius verbis regulæ, quod Episcopus contraueniens eo ipso statim amittat vnum, & beneficium alternatiue, & prouisiones

per eum deinceps factæ vigore illius etiam ante aliam acceptationem Papæ statim sint nullæ, & perinde sit ac si alternatiue Episcopus non acceptasset, & consequenter deinceps ei competent quatuor menses ordinarij duntaxat.

Et posthæc Gonçal. d. gloss. 56. vbi de hoc late agit ex n. 48. plura afferens pro vtraque parte, licet de d. dec. Vican. non meminit. in hanc sententiam magis adducitur n. 124 ex communibus per eum allegatis à num. 119. nempe, quia Papa, vt dixi per regulam nostram satis declarat intentionem, & voluntatem suam, vt Episcopus eo ipso, quod abusus fuerit alternatiue illa priuatus existat, vnde cum habemus iam claram expressam, & indubitatam, frustra est exigenda noua declaratio. j. i. §. i. ff. de act. empti. c. si duobus de appellat. ca. cum qui de reg. iuris in 6. Caputaq. dec. 109. nu. 2. p. 1. 2. quia nunquam vidimus, nec audimus, talem declarationem aliter factam fuisse, quæ per regulam nostram fit, & sic est maximum argumentum veritatis, quod necessaria non sit. Lud. Gō. reg. de annali. q. 2. n. 2. ver. nam, vt inquit Bald. 3. quia esset absurdum imponere papæ, hoc maximum onus declarandi de nouo in specie cuilibet Episcopo contrauenienti, quod per legem Gonçal. & expressam iam omnibus declarabit, maxime, cum eo ipso, quod Episcopus acceptauit alternatiue, cum conditionibus, & grauaminibus in ea contentis iam habuerit plenissimam notitiam de intentione ac declaratione papæ, ac seipsum subdidit pœnæ absque alia noua declaratione. l. Imperatores. 34. ibi, ipse se hunc pœnæ subdidit. ff. de iure fisci. Quarto, quia omnia per eum supradicta, ex n. 48. vsque ad 109. videlicet, quod omnis actus, & pœna intelligitur parte petente, & declarante, videtur esse extranea à casu nostro, nā illa procedit quādo nullitas, aut pœna adiecta tenet duntaxat ad fauorem partis, aut inferioris absque alia legis resistētia, secus vero est in casu nostro, in quo regula nostra expressa resistit, ac prorsus destruit, & annullat absque aliqua de nouo declaratione faciendā omnes collationes post contrauentionem factas, & non agitur de interesse alicuius personæ seu partis particularis, aut inferioris, sed de interesse ipsius supremi Principis, & de fauore, seu de iure publico Paul. Castren. cons. 259. n. 1. l. 2. Decius in l. in ambiguis. §. §. non est nouum n. 11. & 12. ff. de reg. iuris Met. c. de presumpt. l. 2. præsump. 46. n. 30. cum aliis adductis per eundem Gonçal. glossie 66. numero 50. hæc sunt rationes Gonçal. non contemnendæ.

Nec etiam requiritur ad huiusmodi amissionem alternatiue declaratio iudicis, seu sententia declaratoria, vt inquit d. decisio Vican. ex Fel. in d. c. Rodolphus, n. 35. nam, vt supra diximus, n. 744. pœnæ impositæ ipso iure, seu ipso facto, quæ consistunt in mera priuatione, & non requirunt aliquam actionem, seu executionem positiuam, qualis est pœna de qua hic & pœna excommunicationis, suspensionis, irregularitatis, inhabilitatis, & similes, statim incurruntur absque aliqua declaratione, & sententia, vt in d. c. ult. n. 11. p. a. n. 9. quamuis Gonçal. supra n. 126. & seq. dicat, quod quando contrauentio Episcopi non est ita notoria, & clara, quod nulla possit tergiversatione celari, aut contraheri, esset necessaria iudicialis declaratio citato, & audito Episcopo, quia licet priuatio inducatur ipso iure per regulam nostram, nihilominus sententia declaratoria requiritur præuia summaria causæ cognitione super contrauentione vel non contrauentione c. cum secundum leges. §. con-

fiscationis de heret. l. 6. glos. in c. quam sit verb. eo ipso de elect. l. 6. Bart. in l. eius qui n. 3. ff. de iure fisci Fel. supra, & in c. 2. n. 1. de spons. Cou. inc. cum esset. n. 6. de testam. & in reg. peccatum 2. p. 8. n. 8. Ber. Diaz regula 543. vbi add. Salcedo Ant. Gabr. conclusio 12. de criminal. & Tiraq. d. l. si unquam verb. reuertatur. ex nu. 398. usque ad 404. quæ declaratio retrahitur, ad tempus contrauentionis, vt supra dixit, n. 125. & c. sed quicquid Gonzalez dicat, ista declaratio non est necessaria ad amissionem alternatiuæ, siue contrauentio sit notoria, siue non, quamuis vbi agitur de Beneficio, debeat contrauentio & amissio alternatiuæ concludenter probari per eum, qui in ea se fundat, vt dicitur in d. decisione Vican & alias infra 6. p. c. 2. n. 225. & consequenter iudex super ea iudicare saltem tacite. Nec aliud volunt Felinus & Doctores citati.

749 Sed videtur, quod, quamuis Episcopus violans alternatiuam in sui odium, & pœnam, statim amittat eam omnino, tamen ad gaudendum omnibus quatuor mensibus ordinariis, etiam qui iuxta alternatiuam sunt Papæ, vt Martij, & Sept. oportet certioratem facere Papam, seu Datarium de amissione alternatiuæ, vel illi coram eis renunciare quemadmodum in acceptatione requiritur ad regulam omnis res in decretalib. & l. nihil tam naturale ff. nisi Papæ alias amissionem acceptasset expresse, & dispositiue, tunc enim non esset necessaria alia certioratio, reg. eum qui l. 6. non tamen sufficeret pro certioratione, quod Papa vsus esset amissione prouidendo ob illam ex narratiua impetrantis, ex illa enim non constat Papæ de amissione determinate, & certo quauis pro declaratione Papæ requisita iuxta sententiam Rotæ in d. Vican. id. sufficeret, Gonzalez supra d. n. 124. qui tamen n. 147. ait quod Episcopus amittens alternatiuam ratione contrauentionis statim redit ad quatuor menses ordinarios, & Papa ad reliquos octo, prout prius ante acceptationem alternatiuæ cum Ant. Augu. in reper. verb. alternatiua Mád. conf. 21. n. 2.

750 Quando vero Episcopus contraueniret, & violaret alternatiuam ex proposito, & data opera in fraudem ad eximendum se ab alternatiua, de cuius acceptatione forsitan eum pœnitebat, quamuis statim eam amittat quoad se, & in sui damnum, non tamen quoad Papam, quia fraus & dolus nemini patrocinari debet c. sedes. c. ex tenore, de rescript. nisi Papa expresse eam acceptasset, nec tunc videretur sufficere certioratio de violatione, nisi fieret etiam mentio de fraude, & animo, quo facta est, & nihilominus Papa eam amitteret ad dicenda alias infra 8. p. c. 3. n. 94.

751 Sed subdubatur, quod remedium habeat Episcopus, qui amittit alternatiuam per contrauentionem, & violationem, & si eam iterum habere velit, in quo dico debere recurrere ad Papam narrando qualiter, cum haberet alternatiuam acceptatam, eam amittit per contrauentionem, & petendo eam iterum sibi concedi de gratia speciali, & cetera.

752 Tandem circa hoc subdubatur, an Episcopus, qui se intromisit in prouisione Beneficiorum Papæ reseruatum propter ignorantiam reservationis non, enim sciebat esse reseruata, amittat ex eo alternatiuam? In quo breuiter resp. distinguendum esse, quod, aut ignorantia reservationis prouenit ex errore facti probabili, vt quia, verbi gratia, Episcopus ignorabat defunctum, per quem vacauit

Beneficium, fuisse officialem Papæ, aut familiarum Cardinalis, vel quia Episcopus verisimiliter credidit defunctum in longinquis partibus decessisse in suo mense, quia fama de hoc erat, aut quia verisimiliter existimabat sedem Apostolicam vacare, quia ita pro certo habebatur, & consequenter reservationem nostræ regulæ cessare, & c. Et tunc non amittit alternatiuam, cum ignorantia facti eum excuset, reg. ignorantia lib. 6. vbi gloss. & Dd. Puteus decis. 361. num. 1. & 2. lib. 2. & ita posthæc tradit Gonzalez. dicit gloss. 56. n. 128. dicens, quod in his, & aliis similibus casibus Episcopus conferens Beneficium reseruatum, iustam causam excusationis à pœna nostræ regulæ habebit, nam semper ignorantia facti excusat à culpa, & consequenter à pœna, glossa verbo si culpa vbi Gemin. num. 4. & ceteri in cap. si Beneficia de Prebend. lib. 6. vbi loquuntur in terminis collationis de Beneficio reseruato, & à pœna quælibet causa excusare valet. l. igitur. §. potest. ff. de liberali causa gloss. 1. in cap. cum venerabilis de consuetudine. Mohed. dec. 4. de transact. & eo magis, quia alternatiua non est proprie priuilegium, sed remotio obstaculi, ac restrictio ad ius commune, & c. & pœna per regulam nostram sancita tanquam odiosa est restringenda, & benigne interpretanda, & c. Et idem esset, si reseruatio esset secreta, & particularis, cuius datur iusta ignorantia, Feder. de permutat. Benef. q. 3. num. 6. & 7.

Aut ignorantia reservationis prouenit ex ignorantia iuris, quia ignorabat reservationem in iure, aut in regulis Cancellariæ, & constitutionibus Apostolicis contentam, & tunc amittit alternatiuam, saltem in foro exteriori, quia ignorantia iuris non excusat, vt in d. regula, ignorantia. Puteus. d. decisione 361. num. 3. & decisione 363. lib. 2. & Feder. d. num. 6. & c. facit in simili doctrina glossæ verb. scienter in cap. eum qui, de Prebend. in 6. quam tenet Domin. conf. 78. Bonifacius in Clem. gratia de rescript. nu. 13. & Probus ad Monachum in eod. cap. eum qui, sub num. 3. & Rota in Toletana Capellanæ de Varias coram Illustrissimis Mantica, & Pamphilio, vt in decisionibus infra adductis 11. pari. cap. 5. a nu. 22. nisi sit ignorantia iuris dubij, & obscuri, cuius error est probabilis, & iustus, & æquiparatur errori facti, Bellam. de permutat. 11. part. quæst. 4. & dicitur infra cap. 5. num. 88. & videtur tenere in proposito Gonzalez supra numero 130.

754 Dixi saltem in foro exteriori, quia in foro conscientie non videtur eam amittere, qui ex ignorantia iuris se intromisit in prouisione Beneficij reseruati sincere, & absque malitia, & mala fide, ad eradiatam per Caietan. in summ. verb. præcepti transgressio. in fin. Armillam verbo præceptum, numero octauo. Nauarrus in man. capit. vigesimotertio, numero 59. & dicta supra 3. parte, cap. 3. numero 66. dum non impugnantur prouisiones per talem factæ vigore alternatiuæ.

755 Quamuis ignorantia iuris, nisi sit dubium, non excuset à deuolutione, vt per Rotam in Gienens. præstimonij, & Mediolanens. Beneficij infra relatis, 12. pari. cap. 2. num. 195. & 192. etiam in foro conscientie, ex quo deuolutio inducitur non ob delictum, sed ob negligentiam, quæ in ignorante ius dari videtur.

Ait tamen post hæc Gonzalez. d. gloss. 56. a num. 74. quod, si à principio Episcopus habuerit iustam causam ignorantie, vel excusationis, vt in casibus supradictis, tamen, si postquam certificatus fuerit de re-

de reservatione, & quod nullatenus providere poterat, prosequatur ad vltiorem effectum suæ provisionis, veluti immittendo in possessionem ab eo de facto provisum, vel si fuerat ante scientiam immis-
sus, non curaverit quantum in se fuerit intrusum à tali possessione removere, vt possessio vacua remaneat, quominus Apostolicus provisus in illa capien-
da impedimentum habeat, intrat alternatiuæ priua-
tio *argumento, si Beneficia de Prabend. in 6. & ibi Dd. & Rota in Dertusen. Parochialis. 12. Febr. 1593. corā D. Penna supra adducta 4. part. c. 3. n. 90. & quod facit etiam, quod si obtēta Beneficia absentis in impetra-
tione eius nomine facta non narrentur, vt alias sunt narranda, non propterea vitiatur gratia cum iusta i-
gnorantiæ causa adsit. Rota decis. 74. & 75. de rescript. in antiquis. Felin. in capit. super literis eodem tit. num. 7. tamen si absens, postquam id sciuit, vel scire de-
buit, nolit curare supplementū d. defectus, & gratiā perinde valere obtinere, sed potius vatur d. prima gratia, tunc talis gratia minime illi suffragari debet per dict. capitulum si Beneficia, & quod audit ita dixisse Rota.*

757 Sed quamuis ista sententia t videtur vera in primo casu, quando post notitiam reservationis Epi-
scopus immittit, seu immitti mādāt in possessionem à se provisum, eo quod impedimentum præstat, quo-
minus provisio Apostolica effectum consequatur, ta-
men non placet in secundo casu, quando immis-
sum non curavit à possessione removere, quia id in regula non dicitur, nec poena est extendenda, reg. Odiā lib. 6. cum aliis.

758 Nec dictum Capitulum, t si Beneficia facit ad propositum, quia ibi agitur de amissione priorum Beneficiorum per retentionem aliorum de facto, quia paria sunt illa de facto assequi, vel de facto retinere *cum, qui de Prabend. in 6. iuncto c. sepe de rescript. in antiquis. nec ibi agitur de extensione poenæ. vnde etiam non facit ad propositum d. decisio. Dertusen. vbi agitur de amissione iuris ad Beneficium per retentionem possessionis de facto scienter, sicut amittitur per intrusionem, & facit ad propositum quod dicitur in decisionibus Salamantin. infra relatis, num. 778. ad fin. &c.*

759 Nec obstat simile t de impetratione absentis nomine facta, non narratis eius obtentis, quia verius tale gratiam ab initio non valere, & ideo requiritur supplementum dict. defectus, & gratia perinde valere. Nec refert, quod iusta ignorantia causa adfuerit in impetrante pro absente, nam non est attendenda eius scientia, vel ignorantia, sed ipsius principalis, pro quo impetratur, & ad cuius favorem fit gratia.

760 Undecimo dubitatur, t an Episcopus, qui se intro-
misit in provisione Beneficij litigiosi contra c. 1. & 2. *vt lite pendente in 6. amittat ex eo alternatiuam? & breuiter responderetur non amittere, nam Beneficia litigiosa non sunt reservata, licet durante lite prohibetur Ordinarius ea conferre, vt dictum est supra n. 133. & regula solum privat alternatiua intromittētes se in provisione Beneficiorum reservatorum, vel affectorum. Quæ poena non est extendenda, vt supra nu. 757.*

761 Episcopus autem, t qui se intromitteret scienter in provisione Beneficiorum non reservatorum, quæ tamen sunt per Papam provisæ iure præventionis siue validæ siue invalidæ, amitteret alternatiuam, nam licet non fuit alias reservata, tamen per appositionē manus Papæ manet affecta, vt supra dictum est à nu.

138. & sic intrat priuatio regulæ, quæ loquitur de Beneficiis reservatis, vel affectis.

Circa acceptationem alternatiuæ, t & modum, 762 illius de qua in illis verbis, *illi vero, qui gratiam alternatiuam prædictæ acceptare voluerint, &c.* vsque ad illa, *tunc demum, &c.* non antea, vt incipiant gratia supra dicta, quæ explicantur per González ex gloss. 58. usque ad 65. videnda sunt per nos dicta supra à numero 483. Sed dubitatur 12. an Episcopus acceptata alternatiua Romæ, verbi gratia, in fine Augusti. seu in principio Septemb. ante habitam notitiam ipsius acceptationis, & recognitionis literarum, possit valide providere in suis quatuor mensibus ordinariis, verbi gratia, in d. mense Septem. an vero statim illi cessent, & effectualiter incipiat gaudere, alterna-
tiua.

In quo Rota in vna t Seguntina præstimonij 14. 763 Decembr. 1592. coram D. Orano tenuit posse tunc providere in d. quatuor mensibus his verbis, *minus etiam intentionem Franc. circa intrusionem probant testes. nam ex eorum depositione non liquet præcisè, de quo tempore præstimonium vacauerit, quia potius constat Franc. de illo provisum ab Ordinario per tempus quinque annorum possedisse, ac postmodum D. Hieronymo, via permutationis idem renuntiasse, nec dicatur Episcopum 16. Septemb. 1575. alternatiuam accepisse, quia non propterea minus illi licuit ante habitam notitiam huiusmodi acceptationis de illo providere, maxime cum tunc temporis in sua Diocesi non resideret, vt bene deducunt informantes pro D. Hieronymo.*

Nihilominus tamen t contrarium verius videtur, 764 scilicet post acceptatam Romæ alternatiuā, seu post receptionem, & recognitionem literarum acceptationis, etiam si nondum illius notitiam habuerit, non posse Episcopum amplius vt valide quatuor mensibus ordinariis, magis quam si illius notitiam habuisset, sed simul atque Romæ facta est acceptatio, seu recognitio literarum illius, statim ei effectualiter competere alternatiuam, vt patet ex illis verbis regulæ, quibus ab eo receptus, & recognitis tunc demum, & non antea, vt incipiant gratia supra dicta, & sic si verbi gratia, facta esset acceptatio, seu recognitio Romæ in fine Ianuar. seu Septembr. & in principio mensis sequentis, qui est alternatiuus Episcopi, vacaret aliquod Beneficium, & illud Episcopus statim providisset antequam sibi constaret, & constare posset de dicta acceptatione, seu recognitione, provisio valida esset, vt post hæc tradit González, gloss. 65. numero 20. cum ergo statim Episcopo competat cum effectu alternatiua, statim cessabunt quatuor menses Ordinarij, quantumvis Episcopus id ignoret, vt in vna Salamantina fructuum 12. Maij 1583. & 20. Iun. 1586. coram Dom. Bubalo, & 3. Ian. 1587. coram Do. Gipsio, vbi habetur Episcopum Salamantinum non potuisse providere de Cantoria vacante mense Sept. 1571. cum tunc alternatiua esset Romæ acceptata ab eius procuratore, quamuis Episcopus id ignoraret, etiam tempore provisionis, &c.

Sed contra est primo, t quod Episcopus non ha-
bens notitiam acceptationis alternatiuæ, nullatenus ea vt potest, cum non sit certus de sua potestate, sicut dicimus in iudice, quod debet esse certus de sua iurisdictione, alias actus non valet ad notata in capit. cum in iure perius de offic. deleg. Rota decisio. 21. de concess. Prabend. in nouis. Achilles decis. 53. seu secunda de offic. Deleg. Rota decisio. 69. part. 1. diuersorum. Massa Gallesius ad formam cameræ obligationis titulo de processu numero 4. & 5. & alij, & quod in collatione

Beneficiorum conferens debet scire potestatem suam, & ex illa facere actum, dicunt Aymon. *consil.* 134. num. 4. & Mandos. *regula* 32. *quest.* 25. num. 5. cum aliis.

Secunda, quod privilegium non operatur, nec habet effectum antequam innoteat privilegiato, seu ante scientiam illius, cui conceditur. Imola Abb. *Felin.* num. 7. tertia limitatione, & Decius *lectura* a num. 42. in cap. 2. de constitutionibus, & Doctores in cap. 1. de concess. Præbend. in 6. Bartolus, Baldus, Albert. Iason, & alij in l. fin. ff. de constitutionibus Principum, & ibi Oroscus. numero 23. & late Tapia. Puteus dicens communem decis. 19. & 145. libro 2. Menochius de arbit. lib. 2. casu 185. a n. 30. Rota decis. 14. part. 2. diuers. Molina de Hispanorum primog. libro 2. c. 7. nu. 98. & Thom. Sanchez de matrim. lib. 3. disputation. 36. n. 2. cum aliis, & ita se habet communis sententia Legistarum, & Canonistarum, vt per Ias. num. 46. & alios supra.

Vnde, vt intellexi, aliqui curiales Romæ volunt Episcopum non posse vti alternatiua, antequam habeat noticiam acceptationis, seu recognitionis literarum, ac etiam recipiat fidem illius, &c.

Sed ad primum respondetur Ordinarium habentem alternatiuam prouidere ex vi sue potestatis ordinariæ sibi competentis de iure, nam alternatiua solum remouet obstaculum reservationis faciendo illos menses ordinarios, vt supradictum est a numero 22. & sic, licet ignoret acceptationem alternatiuæ, per quam obstaculum reservationis remouetur, certus tamen est de fundamento suæ prouisionis, quod est ordinaria potestas, quod videtur sufficere, ad tradita per Ant. Gabr. *conclusio* 3. de executione rei iudicæ, tertia limitatione, ex numero 10. facit decisio. Putei. 488. libro 2. & quod tradit Rota decis. 1. de probatio. in antiquior. & 4. de offic. Deleg. in nouis, & ibi additio, & Felin. in cap. fuscatus de rescript. nu. 12. verfic. sed dicat regulariter, & quod tradit Mando. *reg.* 27. q. 16.

Vnde etiam respondetur ad secundum, quod gratia alternatiuæ non est privilegium, sed remotio obstaculi reservationis, & reductio ad ius commune, præseruatioque ordinariæ iurisdictionis Mandos. *reg.* 11. *quest.* 11. a num. 3. González *gloss.* 35. numero 15. & *gloss.* 42. n. 13. & *gloss.* 56. num. 137. & *gloss.* 58. num. 28. cum aliis, quos citat. Et sic non requiritur notitia, & scientia illius, &c. Et esto esset privilegium non requireretur d. notitia, ex quo per Procuratorem seu Nuntium acceptatur, seu potius exhibetur acceptatio Episcopi, ad Rotam d. decis. 14. a num. 2. Siluest. *verb.* privilegium, *quest.* 16. Eman. Rodriguez *quest.* regul. 1. com. *quest.* 7. art. 6. Açor. lib. 5. in finem. moralium cap. 3. q. 5. & cap. 23. *quest.* 12. Tho. Sanchez vbi supra. n. 6. & Gabr. Vazquez 1. 2. disput. 156. a num. 30.

Præterea quoad propositum dubium de prouisione, in quatuor mensibus ordinariis ante habitam noticiam acceptationis alternatiuæ, esto Episcopus non posset valide prouidere virtute alternatiuæ ante habitam noticiam acceptationis ipsius, tamen ea habita posset prouidere Beneficia, quæ vacassent in mense alternato post acceptatam Romæ alternatiuam, licet tempore vacationis non habuisset noticiam acceptationis, quia esto ante habitam noticiam non haberet exercitium iuris alternatiuæ, habitu tamen illud haberet, sicut dicitur de indice Delegato ante receptionem literarum. Felin.

in cap. cum res, num. 21. de rescript. & in dict. capit. seiscratus, num. 21. & in cap. fin. de prescript. num. 37. & dictum est supra, num. 349. sed & privilegium statim etiam ignoranti competit, licet non efficaciter, seu cum effectus, Decius supra num. 45. post Cardinal. in præmio Clement. *verb.* V. nueritat. *quest.* 5. & Rota d. decis. 14. a num. 6. & Molina supra, quod sufficeret, vt statim ac acceptata est alternatiua, cessarent quatuor menses Ordinarij.

Ex prædicta resolutione infertur ad aliam si milem questionem, quam late tractat González §. 5. proæm. ex numero 95. an collatio de Beneficio vacante in mense alias Apostolico, sede Apostolica vacante, facta ab Episcopo vacationem d. sedis ignorante, valeat, in qua similiter dicendum est valere. Et omisiss aliis fundamentis adductis per González ibi ex num. 107. quæ non multum faciunt, ratio præcipua est, quia per vacationem sedis Apostolicæ solum cessat obstaculum, & vinculum reservationis, & nihil de nouo conceditur Episcopo, sed vigore iuris communis, & suæ ordinariæ potestatis confert. Et sic nil refert sciat, vel ignoret d. vacationem sedis, cum illa non sit fundamentum suæ prouisionis, sicut de alternatiua diximus. Et ita hanc sententiam plane tenet Glossator Soto in *reg.* 9. Cancellaria. vbi ait, quod sistaret in partibus, & vacaret ibi Ecclesia Cathedralis consuleret, quod Canonici eligerent, & Archiepiscopus confirmaret, quia tunc forte Papa esset mortuus & valeret electio, & confirmatio, cessante reservatione per eius mortem, & quod, si esset Canonicus eligeret, (quamuis istud consilium Glossatoris sit valde temerarium iuxta dicenda infra, a num. 775. & in specie, in qua loquitur, omnino falsum, & sine fundamento, vt infra numero 787.) refert, & sequitur González d. §. 5. proæm. a num. 119. & num. 121. ait, quod propterea nonnulli Episcopi solent facere similes prouisiones de Beneficiis in mensis reservationis vacantiis, mortui ex eo, quod tunc forte Papa esset mortuus, & sublata esset de medio reservatio, nollet tamen, quod hoc prætextu sic prouisus intruderetur, & quamuis postea constet de superuientia Papæ, in intrusione & peccato, perseveret, &c. sed ego nunquam audiui, nec intellexi, quod aliqui Episcopi faciant tales prouisiones, nisi quando creditur Papam obiisse. Et ita etiam in prædicta questione concludit idem González, dict. *glossa* 65. num. 21.

Et conducit resolutio Rotæ, quam refert González d. §. 5. num. 115. in vna Calciaten. Canonicatus 6. Maij 1579. coram D. Seraphino. Vbi fuit dubitatum, an teneret prouiso de quodam Canonicatu vacante facta a Capitulo Calciaten. in mense ordinario in personam Ferdinand. de Palacios ex eo, quod constabat fuisse suspensum Capitulum ante dictam prouisionem, & quod licet in curia fuisset dicto Capitulo iam concessa absolutio de tempore facta prouisioni, tamen dictum Capitulum illius noticiam habere non poterat. Et Rota resoluit pro validitate collationis ex eo, quod dicta absolutio suffragabatur etiam ante habitam illius noticiam.

Sed restat difficultas, stante tamen quod facta acceptatione alternatiuæ Romæ, seu recognitione literarum eius, valeat prouiso facta ab Episcopo de Beneficio vacante in suo mense alternato, etiam si tempore prouisionis non haberet noticiam illius, an Episcopus qui Romam misit literas acceptationis alternatiuæ, & nescit, an Romæ sint receptæ, & reco

recognita; vel non, licet secundum tempus elapsum possit esse, quod fuit recepta; & recognita; an inquam, licite valeat providere de Beneficio tunc vacante in mense alternatiua; quod, si forte est Romae acceptata, spectat ad eius provisionem, alias non.

775 Et videtur, quod non. † Nam in dubio tutior pars est intelligenda cap. illud de clerico excommunicato ministrante late Gab. Vazquez 1.2. *disputatio* ne 65. & 66. & dicitur alias infra 7. *par.* 2. a num. 11. & in casu proposito tutius est non providere, quam providere, quia non providendo, sed expectando certificationem nulli se periculo exponit, ut patet, providendo vero exponit se periculo usurpandi provisionem a Papam priuatiue spectantem ratione reservationis, & faciendi intrusum in Beneficio, atque adeo peccandi mortaliter, & qui se exponit periculo peccandi mortaliter, peccat mortaliter, nam qui periculum amat peribit in illo, ut est vulgatum.

776 Præterea ille est certus † de reservatione, & de acceptatione non habet certitudinem, etiam moraliter, sed ad summum solum est dubius, ergo non potest in dubio providere. Sicut, qui est certus de debito & de solutione dubius, non potest desinere soluere, quia non sunt cætera paria, & æqua causa, & ius utriusque, ut recte inquit Lud. Lopez *instruct. conscientia* 1. *dom.* 1. 32. & Gab. Vazquez *d. disp.* 66. n. 43.

777 Rationes istæ † mihi videntur satis convincere quando Episcopus simpliciter, & absolute provide- ret, posset tamen quando verisimile est alternatiuam esse acceptatam, aut stante dubio, an sit acceptata, vel non, providere sub conditione, & in quantum possum, seu sub conditione si alternatiua est perfecte acceptata, nam sub istis conditionibus, cum sint de presenti, recte Beneficium conferri potest, Co- uarr. de Benef. 4. *par.* 1. cap. 3. num. 24. sicut sub conditio- ne, si vacat, vel si est capax, glossa in c. 2. de elect. in 6. & ibi Dd. & Francus num. 4. & sicut, si executor diceret, confero tibi tale Beneficium vacans, si de iure debetur, valeret collatio, si de iure deberetur, alias secus, ut cum Innocentio inquit Francus ibi, quamvis cum Domin. contrarium teneat Felin. in c. cum contingat de offic. deleg. 1. 15. quem sequitur Rebuff. in concordat. in forma mandati verb. inmodat. de quo vide inf. 8. p. c. 2. a n. 4.

778 Et similiter Episcopus, † qui probabiliter dubitat, an alternatiua sit iam Romae acceptata per eius pro- curatorem, non poterit licite providere de Benefi- ciis vacantibus in mense Martij, seu Septem. nisi sub conditione, quatenus alternatiua non esset acceptata, ut dicitur in dictis decisionibus Salamantin. fructuū supra citatis numer. 764. de Episcopo Salamantino, qui, cum non esset certus, an alternatiua fuisset in curia acce- ptata ab eius procuratore, quæ vere acceptata fuerat, promittit de dicta Cantoria vacante mense Septembris 1571. quatenus alteruatiua non esset acceptata protestan- do, quod sua intentionis non erat providere, quatenus illa in mense reservato vacasset, & quod ideo non sumpsit tur- num, sed ius illius sibi præservauit, glossa fin. in c. cum in multis de rescip. in 6. Cassad. decisio. 10. num. 4. de concess. Præbend. Maxime, cum prouisus possederit postea ex nouo tit. cessionis prouisi Apostolici, Putens de- cis. 179. lib. 3. Achilles 1. de collatio. quamvis prouiso nulla scientia facta turnum consumat. Rom. consil. 329. n. 1. Putens decis. 357. lib. 2. cum aliis allegatis: qui præ- terea loquuntur in eo, qui potuit dimittere habita notitia nullitatis provisionis, & non dimitte, sed in facultate

Episcopi non remansit, quia functus officio suo fuerat, ut ille prouisus iniuriæ dimitteret, &c. hæc in dictis deci- sionibus.

Prouisus aut sic in dubio non deberet capere pos- sessionem Beneficij, donec de acceptatione alterna- tiuæ certitudo habeatur, & id debet Episcopus ca- uere dicendo in titulo, & literis provisionis, quod ei de- tur possessio, cum de verificatione conditionis con- stiterit, & non antea, ne forte intrudatur sine vero titulo.

Vnde inferitur, † quod Episcopus, qui probabi- liter dubitat, an alternatiua sit iam Romae acceptata, simpliciter, & absolute, provideat de Beneficiis vacan- tibus in mense Martij, seu Septembris amittet alter- natiuam, si iam acceptata erat, quamuis contra teneat Gonzalez dicta glossa 65. numero 22. & glo. 56. in. 129. conferens autem virtute alternatiuæ, de cuius acce- ptatione, & recognitione Romae facta non constat, eam non amittit, licet nondum facta sit, quia id in re- gula non cauetur.

Circa clausulam, sublata, † quæ continetur in il- lis verbis, decernens sic in prædictis omnibus per quos- cunque & c. iudicari debere, de qua Gonzalez glossa 66. videnda sunt per nos dicta infra 6. parte capit. 3. nu- mero octuagesimo primo. & circa decretum irritans, quod est in fin. ibi, ac irritum, &c. de quo Gonzalez glossa 67. & ultima, an liget ipsum Papam, vide supra numero 14. & an liget Legatum, seu Nuntium, vide infracap. 3. ex num. 45. & 133. & vide etiam supradic- ta ex num. 407.

§. 13. De regula. 10.

SUMMARIA.

○ Missa regula nona, quia non est reservatoria, &c. de qua, qui videri possint restat regula 10. quæ hic ponitur, n. 782.

Difficultas contra istam regulam, quod videtur superflua stante constitutione, & declaratione perpetua Pauli II. cuius ratio est generalis, & omnia comprehendit, &c. n. 783.

Responsio, quod non est superflua, cum clarius exprimat n. 784.

In eo ista regula est minus ampla, quam dicta constitutio, quod loquitur de Ecclesiis, & Monasteriis, ac Benefi- ciis, quæ tempore prædecessorum vacabant, illa verba etiam de Beneficiis vacantibus post illorum obitum n. 785.

Illatio, & sententia Glossatoris, quod, si Ecclesia Catho- dralis vacasset post obitum Papæ, posset fieri electio, & confirmatio, & quod a constitutio Pauli, non habet lo- cum, neque loquitur in Episcopatibus, &c. n. 786. quæ reprobatur n. 787.

Tunc per reservationem Beneficia etiam ante vacatio- nem sunt affecta, cum reservatio facta est absolute, & pure, & de Beneficiis certis, seu certarum personarum, seu cum reservantur ratione qualitatis Benefi- cij, vel persona illa semel data tempore reservationis, &c. n. 788. cum vero reservatio est conditionalis, seu de Be- neficiis incertis, seu rationis vacationis in certo tēpore seu certo modo non intrat, nec afficit nisi impleta con- ditione, &c. num. 789. ubi refertur, quod tradit Gon- zalez.

Attendendum est, an qualitas inducens reservatio- nem semel desit stante regula, & tunc statim refer-